

Raport

Rynek turystyki biznesowej w Katowicach w 2019 roku

Badanie rynkowe uczestników
spotkań konferencyjnych

dr Krzysztof Cieślowski

Przedmowa

Szanowni Państwo,

dynamika rozwoju gospodarczego Polski w 2019 r. jest nieznacznie mniejsza niż rok wcześniej, lecz i tak na tle innych państw Unii Europejskiej Polska pozostaje w czołówce najszybciej rozwijających się krajów. Sprzyja to dalszemu zainteresowaniu uczestnictwem, a także organizowaniem spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych. W miastach Polski trwa hossa na rynku nieruchomości komercyjnych, w tym także hoteli. Dobra dostępność komunikacyjna oraz duże i nowoczesne obiekty dla organizacji wielkich wydarzeń, rozwój przedsiębiorstw nowych technologii i usług, rosnące doświadczenie w realizacji wielkich międzynarodowych eventów (kulturalnych, sportowych i biznesowych), a także ulokowanie turystyki biznesowej wśród priorytetów administracji w rozwoju miasta, są silnymi atutami przyciągającymi zainteresowanie organizatorów wydarzeń biznesowych do Katowic.

W 2019 roku zrealizowano w Katowicach 6 453 wydarzenia biznesowe, w tym wiele międzynarodowych (cyklicznych, jaki realizowanych pierwszy raz w mieście). Liczba uczestników we wszystkich wydarzeniach wyniosła 1 020 187 osoby, a wydatki tych uczestników w mieście osiągnęły niemal 210 mln zł.

Katowice kontynuują realizację Uchwały nr LIII/1257/14 Rady Miasta Katowice z dn. 10.09.2014r., w sprawie realizacji działań promocyjnych miasta w sprawie realizacji działań promocyjnych miasta związanych z rozwojem turystyki biznesowej.

Do znaczących wydarzeń, które odbędą się w 2020 roku zaliczyć można m.in.: „Światowe Forum Zarządzania Internetem IGF 2020”, czy też „Międzynarodowy Kongres Miast Edukacyjnych 2020”. Mogą to być kolejne kamienie milowe w rozwoju turystyki biznesowej, różnych sfer życia społeczno-gospodarczego miasta Katowice, jak i promocji miasta na rynkach międzynarodowych.

Rynek turystyki biznesowej w Katowicach rozwija się, zarówno po stronie popytowej, jak i podażowej. W Katowicach w 2019 r. funkcjonowało 22 hotele, w tym 6 czterogwiazdkowych. Obecnie realizowane są inwestycje w kolejne 7 hoteli (wszystkie spełniające wymagania hoteli czterogwiazdkowych), które znacząco powiększą liczbę pokoi biznesowych w mieście.

Ten Raport zawiera analizę rynku turystyki biznesowej (w tym m.in. charakterystykę kluczowych zmiennych strony podażowej i popytowej), a także odnosi się do perspektyw rozwoju spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych w mieście Katowice w najbliższej przyszłości.

Zapraszam do lektury

dr Krzysztof Cieślowski

Spis treści

Wprowadzenie	3
1 Katowice – atrakcyjna destynacja dla spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych	6
1.1 Kluczowe informacje o Katowicach dla rozwoju przemysłu wydarzeń biznesowych	6
1.2 Najważniejsze wydarzenia biznesowe w 2019 roku w Katowicach	10
2 Podstawowe pojęcia i terminy	14
3 Spotkania konferencyjne i wydarzenia biznesowe w Katowicach.....	16
3.1 Metodyka badań rynkowych na potrzeby oszacowania popytu zrealizowanego na rynku spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych na terenie miasta Katowice.....	16
3.2 Analiza zrealizowanych spotkań konferencyjnych.....	17
4 Badanie uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach w 2019 r.....	24
4.1 Metodyka badań uczestników spotkań konferencyjnych.....	24
4.2 Charakterystyka próby badawczej.....	26
5 Wyniki badań rynkowych delegatów - uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach w 2019 r i ich analiza.....	30
5.1 Aktywność konferencyjna delegatów	30
5.1.1 Katowice jako miejsce docelowe dla delegatów na tle kraju	30
5.1.2 Trendy w aktywności delegatów w uczestnictwie w spotkaniach konferencyjnych.....	31
5.2 Środki transportu wykorzystywane przez uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach	32
5.3 Identyfikacja głównych motywacji uczestnictwa w spotkaniach konferencyjnych	33
5.4 Percepcja miasta Katowice jako miejsca spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w świetle badań delegatów	34
5.4.1 Identyfikacja najważniejszych atrybutów miejscowości dla uczestników spotkań konferencyjnych	35
5.4.2 Określenie poziomu spełnienia oczekiwań delegatów przez miasto Katowice jako miejscowość konferencyjną.....	36
5.4.3 Silne i słabe strony miasta Katowice jako miejsca dla uczestnictwa w spotkaniach konferencyjnych i wydarzeniach biznesowych.....	37
5.5 Struktura i wielkość wydatków uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach	39
Podsumowanie	42
Materiały źródłowe	46
Raporty i opracowania	46
Witryny internetowe.....	47
Spis tabel	48
Spis rysunków	49

Wprowadzenie

Instytucje międzynarodowe badające ruch turystyczny na świecie z roku na rok odnotowują kolejną rekordową liczbę podróży na świecie¹. Rozwija się także turystyka biznesowa, mierzona liczbą wyjazdów w celach służbowych (w tym także na spotkania grupowe), wydatkami podróżujących służbowo², jak i liczbą wydarzeń biznesowych i spotkań konferencyjnych³. Raporty grupy kapitałowej Orbis S.A. operatora największej liczby sieciowych hoteli w Polsce, również wskazują na rozwój rynku turystyki biznesowej, a miasto Katowice (obok Warszawy, Trójmiasta i Krakowa) zaliczają do najszybciej rozwijających się destynacji turystycznych⁴.

Rozwój turystyki biznesowej do określonych miast powodowany jest głównie czynnikami ekonomicznymi, ale także zmianami politycznymi, społecznymi, czy też technologicznymi na świecie. Turystyka biznesowa stanowi ważny produkt regionu dla administracji wielu miast, jako destynacji biznesowych spełniających wymagania klientów instytucjonalnych (pierwotne wobec klienta indywidualnego, fundamentalne). Odnosi się to szczególnie do zaangażowania ogólnego w rozwój gospodarczy, a także rozwoju dobrej dostępności komunikacyjnej, jak odpowiedniego zaplecza konferencyjnego i noclegowego na swoim terenie⁵.

W świetle zachodzących zmian w ruchu turystycznym na świecie (Europa ciągle pozostaje główną destynacją docelową), jak i innych uwarunkowań zewnętrznych (np. konfliktów zbrojnych, zagrożeń zdrowia, terroryzm) oraz rozwijanego potencjału materialnego i organizacyjnego dla organizacji i obsługi wydarzeń biznesowych w miastach niebędących stolicami krajów⁶, wydaje się, że Katowice stanowią atrakcyjną destynację i wykorzystują swoją szansę na rynku turystyki biznesowej.

Przemysł spotkań jest ważnym sektorem gospodarki miasta Katowice i kołem zamachowym wielu sektorów, sposobem do wymiany wiedzy i doświadczeń, wszystkich podmiotów na tym rynku. Dla miasta Katowice spotkania konferencyjne i wydarzenia biznesowe to także forma promocji, na którą przygotowano 54 mln zł na lata 2015-2020. Takie zaangażowanie administracji miasta w rozwój rynku turystyki biznesowej, a także inwestycje w infrastrukturę ogólną, stworzenie odpowiednich struktur organizacyjnych, planowanie i transparentne działania, przynosi wymierne efekty i stwarza przyjazną atmosferę do dalszego rozwoju tego rynku.

W 2019 roku zrealizowano w Katowicach 6 453 wydarzenia biznesowe, a liczba uczestników wyniosła 1 020 187 osoby.

Największym wydarzeniem były targi gier komputerowych IEM Katowice, które zrealizowano w Międzynarodowym Centrum Kongresowym i Hali Spodek. Odwiedziło je ponad 174 tys. osób. Odnotowano także kilka znaczących dla rozwoju turystyki biznesowej w mieście wydarzeń

¹ Por. *Tourism Highlights, 2019 Edition*. UN WTO, Madrid 2019

² por. *World Travel & Tourism Economic Impact 2018*. World Travel & Tourism Council, London 2019

³ por. *International Meetings Statistics Report 59th edition*. Union of International Associations (UIA), Brussels 2019; *The International Association Meetings Market 2018. ICCA Statistics Report*. ICCA, Amsterdam 2019

⁴ por.: *Report for The Third Quarter Of 2019*. Orbis Group, Warszawa 30.09.2019, s. 30

⁵ Por. K. Cieślowski: *Zarządzanie turystyką biznesową. Aspekty globalne i lokalne*. AWF Katowice 2016

⁶ por.: K. Cieślowski: *Meetings Industry in Second Tier Cities*. Innovative (Eco-) Technology, Entrepreneurship and Regional Development. Conference proceedings, 2018, Nr 2, s. 35–40

międzynarodowych, w tym m.in.: Międzynarodową Konferencję Antydopingową WADA (World Anti-Doping Agency), Europejską Konferencję Interpolu, Europejskie Forum Cyberbezpieczeństwa – CYBERSEC 2019.

Celem niniejszego opracowania jest identyfikacja kluczowych elementów strony popytowej i podażowej rynku turystyki biznesowej w Katowicach i jego charakterystyka. Analizie szczególnej poddano popyt zrealizowany, w tym identyfikację zachowań uczestników spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 r., ich wydatków z uwzględnieniem wielkości i struktury. Dla osiągnięcia celów zastosowano metody analizy i obserwacji aktywnej (uczestniczącej), jak i biernej, z wykorzystaniem źródeł wtórnych i badań własnych.

Realizując badania rynkowe i opracowując ich wyniki, dokonano zliczeń spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych (w tym ich uczestników, dni konferencyjnych) zrealizowanych w Katowicach w 2019 r., zidentyfikowano ich strukturę (według ogólnie przyjętych kryteriów) i sezonowość.

Przeprowadzono także badania ankietowe z uczestnikami wybranych spotkań konferencyjnych z wykorzystaniem kwestionariusza ankietowego jako narzędzia badawczego.

Scharakteryzowano aktywność konferencyjną uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych (liczbę ogólną, w których uczestniczyli w 2019 r., określono ile z tych spotkań stanowiły spotkania w Katowicach, jaka część z tych zrealizowanych w Katowicach wiązała się z noclegiem) a także wskazano trendy w aktywności delegatów w uczestnictwie w spotkaniach konferencyjnych w Polsce.

W badaniach rynkowych uczestników spotkań konferencyjnych dokonano:

- identyfikacji wykorzystanych środków transportu przez uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach,
- identyfikacji głównych motywacji uczestnictwa w spotkaniach konferencyjnych,
- określono percepcje miasta Katowice jako miejsca spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych,
- określono strukturę i wielkość wydatków uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach,

Uwzględniając uzyskane informacje o łącznej liczbie wydarzeń i liczbie uczestników w mieście Katowice w 2019 r., a także skłonności i strukturze zrealizowanych przez nich wydatków, oszacowano wielkość całkowitych wydatków uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w mieście Katowicach na poziomie prawie 210 mln zł (209 830 478,70 zł)

Raport składa się z wprowadzenia, pięciu części, podsumowania.

W pierwszej części odniesiono się do ogólnej charakterystyki miasta Katowice, ze szczególnym uwzględnieniem aktualnych informacji o bazy noclegowej w hotelach i planach inwestycyjnych, a także o największych spotkaniach konferencyjnych i wydarzeniach biznesowych zrealizowanych w

Katowicach w 2019 roku. W treści poświęconej analizie hoteli pojawiły się odniesienia i porównania Katowic do innych miast wojewódzkich.

Następna część stanowi odniesienie do zastosowanych w Raporcie terminów i pojęć.

W trzeciej części Raportu dokonano analizy zrealizowanych spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych w Katowicach, poprzedzając te informacje opisem metodyki badań.

Część czwarta i piąta opracowania, odnoszą się do badania ankietowego uczestników wydarzeń biznesowych w Katowicach. Opisano także strukturę i wielkość wydatków uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach.

W podsumowaniu znalazły się najważniejsze wyniki badań rynku turystyki biznesowej w Katowicach, jak i badań uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych, z uwzględnieniem oszacowania wydatków całkowitych uczestników tych wydarzeń w 2019 roku w Katowicach.

Na końcu opracowania pojawiły się także odniesienia do perspektyw rozwoju rynku turystyki biznesowej w Katowicach, w świetle wyników badań rynkowych i zachodzących zmian wewnętrznych i zewnętrznych.

1 Katowice – atrakcyjna destynacja dla spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych

1.1 Kluczowe informacje o Katowicach dla rozwoju przemysłu wydarzeń biznesowych

Katowice to miasto znajdujące się w środku jednej z największych w Unii Europejskiej aglomeracji miejskiej⁷, to stolica administracyjna województwa śląskiego, najbardziej atrakcyjnego inwestycyjnie regionu w Polsce⁸. Miasto Katowice pod względem strategii przyciągania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w 2019 roku zajęło pierwsze miejsce w kraju, w prestiżowym rankingu fDi Magazine (anglojęzyczny dwumiesięcznik z grupy Financial Times) pn. „Polish Cities of the Future 2019/2020”, który ocenił atrakcyjność miast dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych⁹.

Katowice przez wiele lat były ośrodkiem rolniczym i kuźniczym, którego rozwój został zapoczątkowany w połowie XIX w., wraz z rozwojem przemysłu ciężkiego. Prawa miejskie Katowice uzyskały 11 września 1865 r.. Katowice od wielu lat są miastem spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych, o czym świadczą fakty zapisane w historii miasta. Jedno z takich wydarzeń miało miejsce w roku 1884, gdy w dniach od 6 do 11 listopada w Katowicach, na pograniczu trzech zaborów, obradował Ruch Miłośników Syjonu. Wydarzenie to nazywane jest „Konferencją Katowicką” i było początkiem powołania państwa Izrael.

Miasto Katowice jako miejsce spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych rozwijało się wraz z rozwojem gospodarczym tej części Europy.

W pierwszej dekadzie XXI wieku rozpoczęto przebudowę centrum miasta (m.in.: powstał projekt „Strefy kultury”, w której znalazły się: remont hali Spodek, budowa Międzynarodowego Centrum Kongresowego; siedziby Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia i Muzeum Śląskiego, a także przebudowano Rynek, okolice kolejowego dworca głównego). W 2018 rozpoczęto kolejną przebudowę i modernizację kilku głównych szlaków komunikacyjnych w mieście, dróg ponadlokalnych (międzynarodowych i krajowych), jak i wewnętrznych.



Katowice posiadają jedną z najlepszych w Polsce dostępność komunikacyjną dla organizacji wielkich wydarzeń. W pobliżu miasta znajduje się skrzyżowanie europejskich szlaków komunikacyjnych (autostrada A1 i A4 – 20 km od centrum Katowic). Przez miasto przebiega autostrada A4 (1,5 km od centrum). A istniejące połączenia kolejowe w standardzie pociągów Inter City i Euro City pozwalają dojechać do wielu miast w kraju, jak i zagranicą. Odnowiony kolejowy

dworzec główny PKP Katowice, jak również rozwijające się usługi dla podróżnych na dworcu, czy też w jego okolicy – zachęcają do odwiedzin miasta z wykorzystaniem tego środka transportu.

W odniesieniu do dostępności miasta samochodem osobowym, w rankingu „najbardziej zakorkowanych miast” przygotowywanym przez firmę TomTom, który uwzględnia 19 wielkich

⁷ Por. Report. Demographia World Urban Areas. 15th Annual Edition: 201904. Belleville 2019

⁸ por.: *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2016*. Red.: S. Szultka, IBnGR, Gdańsk, Fundacja Konrada Adenauera w Polsce, Warszawa 2016, s. 9

⁹ por.: <http://pl.invest.katowice.eu>

miast w Polsce, Katowice zajmują ostatnie miejsce (a 320. miejsce na 429 miast na świecie). Poziom „zakorkowania” w mieście Katowice wynosi 19 %, a średni czas spędzony dziennie w to tylko 21 minut (10 minut rano i 11 po południu). Godziny szczytu są pomiędzy godziną 7 a 8 rano oraz 15 i 16 po południu¹⁰. Podobnie korzystne wyniki dostępności komunikacyjnej miasta Katowice dla samochodów osobowych wskazują inne rankingi¹¹.

W promieniu 100 km od centrum miasta Katowice znajdują się trzy międzynarodowe lotniska¹². Najbliżej (30 km od Katowic) znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice-Pyrzowice”, który w 2019 roku obsłużył **4 843 889** pasażerów (w 2018 było to 4 838 149 osób)¹³.



Lotnisko Katowice jest najwyższym położonym lotniskiem pasażerskim nad poziomem morza w Polsce, co gwarantuje najmniejszą liczbę dni mglistych w ciągu roku wśród polskich lotnisk pasażerskich, bezpieczeństwo i pewność terminowych lądowań. Taka lokalizacja, to duże prawdopodobieństwo punktualnych przylotów i wylotów dla najważniejszych uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych. W listopadzie 2019 rozpoczęła się rozbudowa i przebudowa terminalu pasażerskiego B.



W Katowicach siedzibę swoją ma największa w kraju specjalna strefa ekonomiczna (KSSE S.A.)¹⁴. Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna zajęła 1. miejsce w Europie i 2. na świecie w rankingu takich obszarów FDI Business Financial Times 2019. Na początku 2019 roku w rejestrze REGON na obszarze miasta Katowice, znajdowało się ponad 40 tys. podmiotów gospodarczych w tym ponad 1 tys. z udziałem kapitału zagranicznego¹⁵. Sprzyja to także dalszemu rozwojowi wydarzeń biznesowych i innych w mieście, gdzie zarówno potencjalni organizatorzy, jak część odwiedzających te wydarzenia znajduje się na terenie miasta i w okolicy.

Intensywnie rozwija się w Katowicach sektor nowoczesnych usług biznesowych (ABSL). W Katowicach i okolicznych miastach w 2019 roku działały 102 centra usług, należące do inwestorów z 20 państw. Są to głównie firmy z Polski (26%), USA (18%), Francji (16%) i Niemiec (14%) ale również korporacje z Wielkiej Brytanii, Holandii i innych państw. Główną specjalizacją centrów jest obsługa procesów IT¹⁶.

¹⁰ por.: TomTom Traffic Index 2019, https://www.tomtom.com/en_gb/trafficindex/, (dost. 11.02.2020)

¹¹ por.: The INRIX 2019 Global Traffic Scorecard, <http://inrix.com/scorecard/>, (dost. 11.02.2020)

¹² Katowice-Pyrzowice, Kraków-Balice, Ostrawa

¹³ por. <https://www.katowice-airport.com/pl/lotnisko/statystyki-roczne> (dost. 11.02.2020)

¹⁴ KSSE S.A. obejmuje swym zasięgiem województwo śląskie oraz 6 powiatów województwa opolskiego. Obecnie działa w niej ponad 390 przedsiębiorstw, które łącznie zainwestowały około 36 mld złotych i stworzyły 80.000 miejsc pracy. <http://ksse.com.pl/> (dost. 12.02.2020)

¹⁵ W Katowicach zainwestowały m.in: Rockwell Automation, Unilever, Mentor Graphics, Steria, Ernst&Young; Deloitte; PricewaterhouseCoopers; KPMG, CapGemini, Display Link, a także: Accenture, Guardian Industries, Knauf, ITI Neovision (nc +), TÜV Rheinland, Fujitsu i Honeywell.

¹⁶ por.: *Raport. Sektor nowoczesnych usług biznesowych w Aglomeracji Katowickiej*. Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL). Katowice 2019

Katowice są coraz atrakcyjniejszym miejscem do rozwoju biznesu znanych marek światowych¹⁷. Przyjazna atmosfera dla biznesu sprzyja turystyce biznesowej. Administracja miasta planuje rozwój dostępności komunikacyjnej dla obsługi także gości odwiedzających spotkania konferencyjne (parkingi, centra przesiadkowe, drogi dojazdowe do miejsc spotkań).

Katowice mają dużą zdolność do finansowania inwestycji ze środków własnych. Autorzy Raportu Fitch stwierdzają, że w średnim okresie Katowice utrzymają solidne wyniki budżetowe oraz bezpieczne wskaźniki długu pomimo presji na wzrost długu w związku z finansowaniem programu inwestycyjnego¹⁸.

Rozwojowi różnych sektorów gospodarki w Katowicach, rosnącej liczbie inwestorów, sprzyja także rozwój hotelowej bazy noclegowej, a także rozbudowa, jak i modernizacja zaplecza konferencyjnego w hotelach dla realizacji spotkań grupowych.



W grudniu 2019 roku funkcjonowały w mieście **22 hotele**,

w których znajdowało się **2 206** pokoi.

Hotele te mogły pomieścić w tych pokojach **4 440 gości**.

Tabela 1. Hotele w Katowicach w XII 2019 r.

Kategoryzacja hoteli	liczba hoteli	liczba pokoi	%	liczba miejsc noclegowych	%	średnia liczba pokoi w hotelu	średnia liczba miejsc noclegowych
5*	1	108	4,9 %	198	4,5%	108,0	198,0
4*	6	1 129	51,2 %	2 237	50,4%	188,2	372,8
3*	6	328	14,9 %	649	14,6%	54,7	108,2
2*	6	428	19,4 %	924	20,8%	71,3	154,0
1*	1	124	5,6 %	252	5,7%	124,0	252,0
bez kategoryzacji	2	89	4,0 %	180	4,1%	44,5	90,0
razem	22	2 206	100,0 %	4 440	100,0%	105,9	213,0

Źródło: K. Cieślowski - badania własne

Odwiedzający miasto Katowice w 2019 roku mogli zatrzymać się na nocleg w 22 hotelach o różnej kategoryzacji, w tym sześciu czterogwiazdkowych. Hotele tego standardu dysponowały łącznie 2 237 pokojami, co stanowi 51,2% z wszystkich pokoi w mieście. Jeden hotel czterogwiazdkowy jest w trakcie przebudowy i rozbudowy, w związku z tym nie został ujęty w tej statystyce. Planowane zakończenie przebudowy nastąpić powinno we wrześniu 2020.

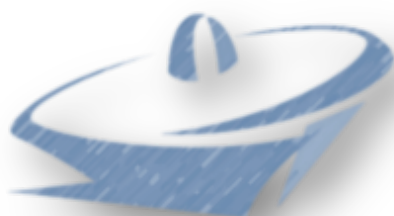
Należy podkreślić, iż średnia liczba pokoi w hotelu w Katowicach w 2019 r. wynosiła ponad 100 (tab. 1). Jest to znacznie więcej niż średnia w Polsce (około 55 pokoi w hotelu). Oznacza to, że hotele w Katowicach są w stanie przyjmować duże grupy gości, zainteresowane różnym standardem świadczonych usług.

¹⁷ więcej w: <http://pl.invest.katowice.eu>

¹⁸ <https://www.fitchratings.com/site/poland> (z dn. 13.12.2019)

Ponadto, 12 hoteli z 22 funkcjonujących na terenie miasta Katowice, to hotele sieciowe, które dysponują 1 619 pokojami dla gości (co stanowi 76,5%) w mieście.

Należy pamiętać, że Katowice znajdują w centralnej części jednego z najmniejszych pod względem powierzchni województw w Polsce. Do 90 minut można dotrzeć samochodem osobowym do granic tego województwa śląskiego. Na terenie całego województwa w 2019 roku znajdowały się 221 skategoryzowane hotele¹⁹.



Oprócz hoteli w Katowicach jest także wiele innych miejsc spotkań przygotowanych dla realizacji wydarzeń biznesowych. Największe z nich to: Międzynarodowe Centrum Kongresowe (MCK) i Hala Widowiskowa „Spodek”. Łącznie w tych dwóch obiektach, które są połączone podziemnym przejściem, w tym samym czasie może przebywać **25 000 osób**²⁰.

Dla realizacji dużych wydarzeń (także biznesowych) można zaadoptować siedzibę Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia (NOSPR) w Katowicach, siedzibę Muzeum Śląskiego, nowoczesny wielofunkcyjny budynek Wydziału Prawa Uniwersytetu Śląskiego i wiele innych (w tym nowoczesne sale konferencyjne innych uczelni wyższych). W Katowicach przybywa także z roku na rok nowoczesnych budynków biurowych, w których również oferowane są sale konferencyjne i szkoleniowe.

Zachodzące w ostatnich latach zmiany w Katowicach i aktywne zaangażowanie administracji miasta w rozwój turystyki biznesowej, sprawiły, że Katowice stają się coraz bardziej znaczącym w regionie miejscem wymiany wiedzy, doświadczeń i nawiązywania kontaktów. Katowice są miastem coraz chętniej wybieranym na organizację międzynarodowych wydarzeń biznesowych.

Dostrzegają to także inwestorzy z rynku hotelarskiego. **W latach od 2020 do 2022 w Katowicach udostępnione będzie 1 083 nowych pokoi w 7 hotelach** (wszystkie skategoryzowane na 4 gwiazdki). Jesienią 2020 dwa hotele planują przywitać gości w swoich nowych pomieszczeniach:

- Hotel Mercure Katowice City Center (nowy hotel) – zaoferuje 268 pokoi,
- Hotel Diament Plaza (po przebudowie i rozbudowie) – 135 pokoi.

Budowa kolejnych hoteli już się rozpoczęła (hotel butikowy na rogu ul. Warszawskiej i Mielęckiego – 36 pokoi, Hotel Moxy w kompleksie budynków Nova Silesia – tam planowane są 144 pokoje; Hotel Puro – 200 pokoi; Hotel Vienna House R.evo – 203 pokoje, Hotel Qubus – 97 pokoi). Otwarcia tych hoteli planowane są w 2021 i 2022 roku. Taki rozwój podaży pokoi hotelowych znacząco (o 49% więcej pokoi) zwiększy potencjał usług noclegowych miasta dla gości biznesowych.

¹⁹ https://bip.slaskie.pl/dzialalnosc_urzedu/turystyka/obiekty_hotelarskie_skategoryzowane (dost. 12.02.2020)

²⁰ por.: <http://www.mckkatowice.pl/pl/fakty-i-liczby/21/> (dost.: 20-01-2020)

1.2 Najważniejsze wydarzenia biznesowe w 2019 roku w Katowicach

Pod koniec roku 2019, w dniach od 5-go do 7-go listopada odbyła się w Katowicach w Międzynarodowa Konferencja Antydopingowa WADA (World Anti-Doping Agency). Wśród wielu ważnych decyzji podczas Konferencji, Rada Fundacji WADA zatwierdziła Światowy Kodeks Antydopingowy 2021 oraz wybrała zarząd na kolejne lata. Witold Bańka, polski Minister Sportu i Turystyki został wybrany na stanowisko przewodniczącego tej organizacji.



W konferencji wzięło udział 2 000 osób. Byli to przedstawiciele różnych organizacji sportowych, rządów oraz krajowych i regionalnych organizacji antydopingowych, wraz z zawodnikami, osobami towarzyszącymi, przedstawicielami mediów i innymi ekspertami antydopingowymi. W ciągu trzech dni odbyło się wiele debaty i dyskusji dotyczących globalnego programu antydopingowego, jego praktyk i procesów. W związku z aferą dopingową w Rosji, na konferencji WADA w Katowicach zdecydowano o wykluczeniu tego kraju z letnich igrzysk olimpijskich w Tokio w 2020 i zimowych w Pekinie w 2022 roku.

Kolejnym ważnym wydarzeniem międzynarodowym była Europejska Konferencja Interpolu. W dniach od 29-go do 30-go maja 2019 w Katowicach uczestniczyło w nim 170 delegatów z ponad 50 państw członkowskich Interpolu oraz zaproszeni goście.

Uczestnicy konferencji zajmowali się przede wszystkim problematyką zwalczania przestępczości zorganizowanej i terroryzmu. Ponadto podejmowali kluczowe decyzje dla europejskiego bezpieczeństwa. Podczas wielu paneli tematycznych oraz spotkań bilateralnych, delegaci wymieniali się informacją oraz dzielili się swoimi doświadczeniami, a także omawiali kwestie strategiczne związane z regionalną współpracą policyjną w Europie. Tegoroczny program konferencji zakładał skoncentrowanie się na przyjęciu strategicznych priorytetów w walce z europejską przestępczością oraz zaprezentowanie działań Interpolu na tym kontynencie.



W dniach od 29-go do 30-go listopada w Katowicach odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona tematyce bezpieczeństwa na świecie Internetu. Było to „Europejskie Forum Cyberbezpieczeństwa – CYBERSEC 2019”.



Wzięło w nim udział ponad 1 700 delegatów, 150 mówców, 60 wystawców i zaproszeni goście z całego świata²¹. CYBERSEC była pierwszą w Polsce i jedną z nielicznych w Europie coroczną konferencją typu public policy, poświęconą strategicznym aspektom cyberprzestrzeni i globalnej rewolucji technologicznej. Tegoroczna edycja CYBERSEC odbywa się pod hasłem „Securing the world’s digital DNA”, które nawiązuje do tego, że obecna transformacja cyfrowa wymaga wbudowania cyberbezpieczeństwa w DNA cyfrowego świata, a do tego konieczne jest zaangażowanie regionów i miast. Eksperti przekonywali, że cyberbezpieczeństwo będzie jednym z zasadniczych wyzwań przez najbliższe dekady. Całkowite straty

sektora publicznego i prywatnego na świecie wynikające z cyberprzestępczości szacowane są na 1 proc. światowego PKB. Analitycy przewidują, że do 2021 r. straty te będą wynosić ponad 6 bilionów USD rocznie. Celem konferencji CYBERSEC było wypracowywanie strategicznych decyzji, mających na celu poprawę poziomu cyberbezpieczeństwa w poszczególnych sektorach gospodarki, państwach i całej Europie.

Wśród cyklicznych ważnych wydarzeń biznesowych realizowanych od kilku lat w Katowicach należy wymienić największe pod względem liczby odwiedzających osób wydarzenie biznesowe w Polsce - międzynarodowe targi komputerowych i oprogramowania **Intel Extreme Masters (IEM)**. W 2019 roku wydarzenie to wraz z turniejami e-sportowymi zrealizowano w ciągu 10 dni (14-20 II, 21-24 II, 28 III-3 III) w Międzynarodowym Centrum Kongresowym i Hali Spodek. Łączna liczba uczestników przekroczyła **174 000 osób**.



Esportowe rozgrywki obserwowano przed komputerami łącznie przez 157 mln godzin. Transmisję obejrzało 232 mln widzów (łącznie dzienna liczba widzów oglądających rozgrywki w czasie trwania całego eventu). Stanowi to kilkukrotnie wyższą oglądalność w stosunku do wcześniejszych lat i rekord oglądalności turniejów ESL na świecie. Rekordowa liczba unikalnych użytkowników, którzy oglądali rozgrywki tylko jednego dnia wyniosła aż 20 000 000. Wydarzenie było transmitowane przez telewizje oraz cyfrowe platformy w 21 językach²².

²¹ <https://cybersecforum.eu/en/expo/> (dost. 15-01-2020)

²² <http://turtle-entertainment.pl/iem-katowice-2019-podsumowanie/> (dost. 20-01-2020)

Do wielkich wydarzeń, znaczących dla miasta Katowice i gospodarki regionu zalicza się co roku **Europejski Kongres Gospodarczy (EKG) w Katowicach**. Jest to cykliczne wydarzenie (co roku od 2009) realizowane wiosną, trwające kilka dni. Kongres jest najważniejszą imprezą biznesową w Europie Centralnej. Uczestniczą reprezentując ważne instytucje świata polityki, biznesu, nauki, ekonomii i mediów. W 2019 roku zrealizowano XI edycję Kongresu, który odbywał się w Międzynarodowym Centrum Kongresowym i w Spodku. Przez trzy dni 13-15 maja w ramach wydarzenia zrealizowano ponad 150 sesji tematycznych, z udziałem ponad 1000 prelegentów, w tym dużą grupą ekspertów z zagranicy. Łączna liczba odwiedzających przekroczyła **12 000 gości**. (plus dodatkowo 3 tysiące na równoległej imprezie towarzyszącej Start Up Days). EKG to nie tylko panele i dyskusje kularowe. To także okazja dla przedsiębiorców do nawiązywania nowych kontaktów w swojej branży. Statystycznie każdy uczestnik kongresu nawiązuje około 7 nowych kontaktów biznesowych.



W dniach od 10-go do 13 września 2019 roku w Katowicach odbyły się w MCK Katowice - **Międzynarodowe Targi Górnictwa, Przemysłu Energetycznego i Hutniczego połączonych z Targami EkoSpalanie i EkoTechnologie**, których organizatorem jest Polska Technika Górnicza SA. To największa tego typu impreza branżowa w Europie i jedna z największych na świecie, realizowana co dwa lata. W tym roku liczba odwiedzających wyniosła 30 tysięcy osób. Na targach pojawiło się 350 wystawców z 12 krajów z całego świata²³.

Kolejne cykliczne wydarzenie biznesowe, o którym należy wspomnieć to **Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw**. W 2019 roku zrealizowany był w dniach od 16-go do 18-go października. Organizatorem Kongresu jest Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach.

Podczas trzech dni w wykładach i warsztatach biznesowych udział wzięło prawie 8 tys. osób z Polski i zagranicy. W trakcie wydarzenia odbyło się ponad 100 paneli w ramach 12 ścieżek tematycznych²⁴. Tematyka była bardzo szeroka, od kwestii prawnych, przez prawa pracownicze, finansowanie, rozwój, marketing po właściwe zarządzanie czasem wolnym.



²³ <https://ptg.info.pl/2019/09/13/targi-w-liczbach-czyli-czas-na-podsumowanie/> (dost. 20-11-2019)

²⁴ por.: <https://ekmsp.eu/aktualnosci/ekmsp---podsumowanie> (dost. 20.11.2019)

Największe spotkania konferencyjne i inne wydarzenia biznesowe realizowane są w Międzynarodowym Centrum Kongresowym (MCK) w Katowicach. Jest to zarazem największa zadana powierzchnia konferencyjna w Polsce. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku w MCK w Katowicach i Spodku zrealizowano **251 spotkania konferencyjne i inne wydarzenia biznesowe**, w których wzięło udział **727 823 osób**.



Ponadto należy wspomnieć, że w tych obiektach są realizowane wydarzenia sportowe, czy też kulturalne (np.: Fryderyki. Gala Muzyki Rozrywkowej i Jazzowej; World Senior Badminton Championships, Rawa Blues Festival, i inne).

W roku 2019 na terenie miasta Katowice w obiektach biorących udział w badaniu realizowano się łącznie **6 453 wydarzenia biznesowe**.

a uczestniczyło w nich **1 020 187 osoby**.

Administracja miasta w 2019 roku kontynuowała promocję Katowic z wykorzystaniem wydarzeń zrealizowanych w mieście. Efektem tej aktywności jest ponowne zaangażowanie się (w tym m.in. przez wykupienie pakietów usług promocyjnych) w ponadlokalne spotkania konferencyjne i inne wydarzenia biznesowe.

W 2020 roku planowane są następujące wydarzenia biznesowe, m.in.:

- 4 Design Days,
- Intel Extreme Masters,
- Fryderyk. Nagrody Muzyczne i Festiwal,
- Europejski Kongres Gospodarczy,
- European Start-up Days,
- IMPACT energy & mobility '20,
- Światowe Forum Zarządzania Internetem IGF 2020,
- Międzynarodowy Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw,
- Międzynarodowy Kongres Miast Edukacyjnych 2020,
- Edycja Europejskiego Forum Cyberbezpieczeństwa – CYBERSEC 2020.

Natomiast do znaczących nowych spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych zaplanowanych już w Katowicach na 2022 zaliczyć należy Światowe Forum Miejskie „WUF 2022”²⁵.

²⁵ World Urban Forum (WUF) to najważniejsza i największa konferencja poświęcona tworzeniu i realizacji polityk miejskich na świecie, którą organizuje UN-Habitat, agenda ONZ ds. urbanizacji i osiedli miejskich.

2 Podstawowe pojęcia i terminy

Podobnie jak w poprzednich raportach o rynku turystyki biznesowej w Katowicach, przed przystąpieniem do analizy wyników badań rynkowych opisane zostały podstawowe pojęcia, do których odwołano się w Raporcie.

Turystykę biznesową autor traktuje jako udział uczestników/delegatów w spotkaniach grupowych (UN WTO określiło, że minimalna liczba osób do uznania spotkania za grupowe to 10)²⁶ związanych z wykonywaną pracą uczestników.

Należy pamiętać, że pojęcie „turystyka biznesowa” jest węższe od pojęcia „podróże służbowe” Davidson podkreśla termin bardziej ogólny to „podróże służbowe”, które w literaturze przedmiotu²⁷ określane są jako wszystkie wyjazdy, których cele są związane z pracą bądź interesami podróżującego. Obejmują „indywidualne podróże służbowe”²⁸ a także „turystykę biznesową”, czyli wyjazdy i udział w spotkaniach grupowych.

Poland Convention Bureau (PCB) w opracowywanych cyklicznie raportach dotyczących przemysłu spotkań w Polsce, również odnosi się także do takiego podziału i wyodrębnia następujące cztery grupy spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych: konferencja/kongres, wydarzenie korporacyjne, wydarzenie motywacyjne oraz targi/ wystawy. Turystyka biznesowa to wszelkie wyjazdy służbowe na różne spotkania grupowe. W tym: *spotkania grupowe* (wiele rodzajów imprez, takich jak konferencje, seminaria szkoleniowe, wprowadzanie na rynek nowych produktów czy doroczne walne zgromadzenia); *podróże motywacyjne* (zazwyczaj podróże luksusowe, do atrakcyjnych miejsc, finansowane przez pracodawcę swoim pracownikom, w nagrodę za wygranie współzawodnictwa związanego z pracą lub za działania w ramach zespołu handlowców); *wystawy* (w tym targi, jak i imprezy konsumenckie); *turystyka korporacyjna* (luksusowe rozrywki oferowane przez firmy najcenniejszym klientom lub potencjalnym klientom w czasie prestiżowych wydarzeń sportowych i kulturalnych).

Obiekty, w których realizowane są spotkania konferencyjne i inne wydarzenia biznesowe podzielone zostały przez PCB na cztery grupy:

- **centra wystawiennicze/kongresowe** (Centrum wystawiennicze/ kongresowe wybudowane w konkretnym celu, które nie posiada miejsc noclegowych),
- **hotel** (hotel z salami konferencyjnymi, miejsca noclegowe są zapewnione i udostępniane wraz z salami spotkań)
- **obiekt / sala na specjalne wydarzenie** (obiekt/sala na specjalne wydarzenia - bez miejsc noclegowych, ale z salami konferencyjnymi; może to być obiekt wybudowany lub przebudowany na potrzeby wydarzeń specjalnych, restauracja, bar, obiekt filmowy, park

²⁶ por. *Global Report on the Meetings Industry*, UN WTO, Madrid 2014, s. 10; *Measuring the Economic Importance of the Meetings Industry. Developing a Tourism Satellite Account Extension*. UN WTO, Madrid 2006, s. 13

²⁷ por.: R. Davidson, B. Cope: *Turystyka biznesowa. Konferencje, podróże motywacyjne, wystawy, turystyka korporacyjna*. Polska Organizacja Turystyczna, Warszawa 2003, s. 4.

²⁸ Indywidualne podróże służbowe cechuje brak dowolności wyboru miejsca i czasu ich realizacji, są one rutynowe – realizowane w ramach obowiązków służbowych, często odbywane samotnie (prezentacje, konsultacje, badania, spotkania „jeden na jeden”).

publiczny, zamek, obiekt sportowy, itp. – przy czym nie wlicza się tu centrów wystawienniczych/kongresowych wybudowanych w konkretnym celu;

- **szkoła wyższa** (szkoła wyższa z salami konferencyjnymi, instytucja edukacyjna z miejscami noclegowymi lub bez - zakwaterowanie np. w akademikach).

Zastosowany w tym Raporcie termin **spotkanie konferencyjne i inne wydarzenie biznesowe** odnosi się do spotkania o charakterze grupowym (minimum 10 osób), trwającym co najmniej 4 godziny i zrealizowanym poza siedzibą zleceniodawcy. Spotkania takie różnią się między sobą, co do: czasu trwania, liczby uczestników, zasięgu przestrzennego, celu i tematyki obrad, stopnia formalizacji. W związku z tym, można wyróżnia się: kongresy, zjazdy, konferencje, forum, zgromadzenia, konwencje, sympozja, seminaria czy też szkolenia, warsztaty, gale, czy też konklawe. W Raporcie tym *spotkania konferencyjne i inne wydarzenia biznesowe* obejmują wszystkie te rodzaje spotkań, a także targi i wystawy handlowe czy też promocyjne; zarówno otwarte, jak i zamknięte²⁹.

Termin „**uczestnik spotkań konferencyjnych - delegat**”, odnosi się zarówno do „turystów biznesowych” (podróżujący służbowo uczestnik spotkania, który spełnia kryteria przyjęte w definicji *turysty* według terminologii zalecanej przez UN WTO, tzn. pozostaje poza miejscem stałego zamieszkania przynajmniej 24 h i korzysta z ogólnodostępnej bazy noclegowej), jak i inne osoby, które przemieściły się w celach służbowych **na grupowe spotkania** (wcześniej opisane) do miejscowości konferencyjnej, nie nocują w odwiedzanym miejscu (odwiedzających jednodniowych), ale korzystają z usług konferencyjnych, infrastruktury na te spotkania przygotowanej.

Rynek turystyki biznesowej w ujęciu podmiotowym tworzą następujące grupy podmiotów:

- I grupa – wytwórcy/dostawcy usług cząstkowych (obiekty noclegowe, obiekty, usługi transportowe, usługi gastronomiczne, usługi wspomagające; inni lokalni przedsiębiorcy)
- II grupa - pośrednicy - wyspecjalizowani działający w imieniu zleceniodawców oraz działający w imieniu wytwórców/dostawców usług cząstkowych
- III grupa – nabywcy **instytucjonalni i** uczestnicy spotkań konferencyjnych³⁰.

Należy podkreślić, że na rynku turystyki biznesowej dominuje popyt instytucjonalny, który jest identyfikowany/zgłaszany wcześniej niż popyt indywidualny. Jednak uczestnicy spotkań konferencyjnych (delegaci) mają pewien wybór różnych usług dodatkowych, sposobu dojazdu, a także różnych form spotkań, miejsc, kosztów uczestnictwa i czasu realizacji. Przy wyborze spotkania kierują się oficjalnymi motywami uczestnictwa a także nieoficjalnymi (indywidualnymi), które w raporcie także poddane zostały ocenie. Zatem obserwacja preferencji i zachowań uczestników spotkań konferencyjnych, a także ich oczekiwań, wydatków, stanowi interesujący przedmiot obserwacji dla osób zarządzających obiektami spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych.

²⁹ Termin spotkania „Otwarte”, odnosi się do spotkań konferencyjnych i innych biznesowych dostępnych dla wszystkich zainteresowanych osób, natomiast terminem „zamknięte” określa się spotkania konferencyjne dostępne tylko dla określonej grupy kwalifikujących się osób.

³⁰ Por.: K. Cieślowski: *Zarządzanie turystyką biznesową. Wybrane aspekty globalne i lokalne*. AWF Katowice 2015, s. 27-30

3 Spotkania konferencyjne i wydarzenia biznesowe w Katowicach

3.1 Metodyka badań rynkowych na potrzeby oszacowania popytu zrealizowanego na rynku spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych na terenie miasta Katowice.

Dla celów realizacji badań rynku turystyki biznesowej w Katowicach, policzono spotkania konferencyjne i inne wydarzenia biznesowe zrealizowanych w 2019 roku w tym mieście, a także przeprowadzono badania bezpośrednie uczestników wybranych spotkań z wykorzystaniem kwestionariusza ankietowego.

Dla możliwości porównywania uzyskanych wyników z innymi miastami, zastosowano w badaniach katowickich kryteria doboru i nomenklaturę wydarzeń zalecane przez Poland Convention Bureau, działające przy Polskiej Organizacji Turystycznej (POT). Przy czym w 2019 roku w badaniach katowickich utrzymano minimalną liczbę uczestników grupy osób na zliczanym spotkaniu na poziomie co najmniej 10 osób (spotykana we wcześniejszych latach w opracowaniach POT i zalecaną dalej przez UN WTO). Jest to konieczne dla wskazania trendów na rynku turystyki biznesowej w Katowicach i uwzględnienia w analizie wyników badań rynkowych lat poprzednich.

W okresie od początku października 2019 r. do końca stycznia 2020 r. nawiązano bezpośredni kontakt z menadżerami 34 obiektów kluczowych dla rynku spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach. Dokonano weryfikacji ich potencjału do obsługi gości biznesowych. Następnie wysyłano formularze do zliczenia wydarzeń zrealizowanych w 2019 roku w ich zasobach materialnych. Pod koniec grudnia 2019 roku i w styczniu 2020 roku otrzymano wypełnione formularze z charakterystyką szczegółową lub ogólną spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych zrealizowanych w 17 obiektach.

Obiekty te posiadają w swoich zasobach sale konferencyjne i inne pomieszczenia wykorzystywane także dla spotkań biznesowych.

Ponowne kontakty z tymi obiektami (także wywiady telefoniczne i bezpośrednie spotkania) pozwoliły na uzyskanie informacji o wydarzeniach biznesowych, razem z 32 obiektów, w tym:

- 2 obiekty - centrum wystawiennicze / kongresowe,
- 17 obiektów - hotele z salami konferencyjnymi,
- 7 obiektów – obiekty na specjalne wydarzenie z salami konferencyjnymi w tym obiekty kultury,
- 6 obiektów - szkoła wyższa z salami konferencyjnymi.

Wymienione obiekty stanowią swego rodzaju panel badawczy, do którego co roku (od 2012 r.) są adresowane zapytania o: liczby spotkań biznesowych zrealizowanych w ich zasobach materialnych (z oznaczeniem spotkań dłuższych niż 1 dzień) oraz o liczby uczestników tych spotkań. Dane te są kwalifikowane według miesięcy.

Niektóre obiekty dokonują charakterystyki szczegółowej zgodnie z zaleceniami Poland Convention Bureau działającego przy Polskiej Organizacji Turystycznej.

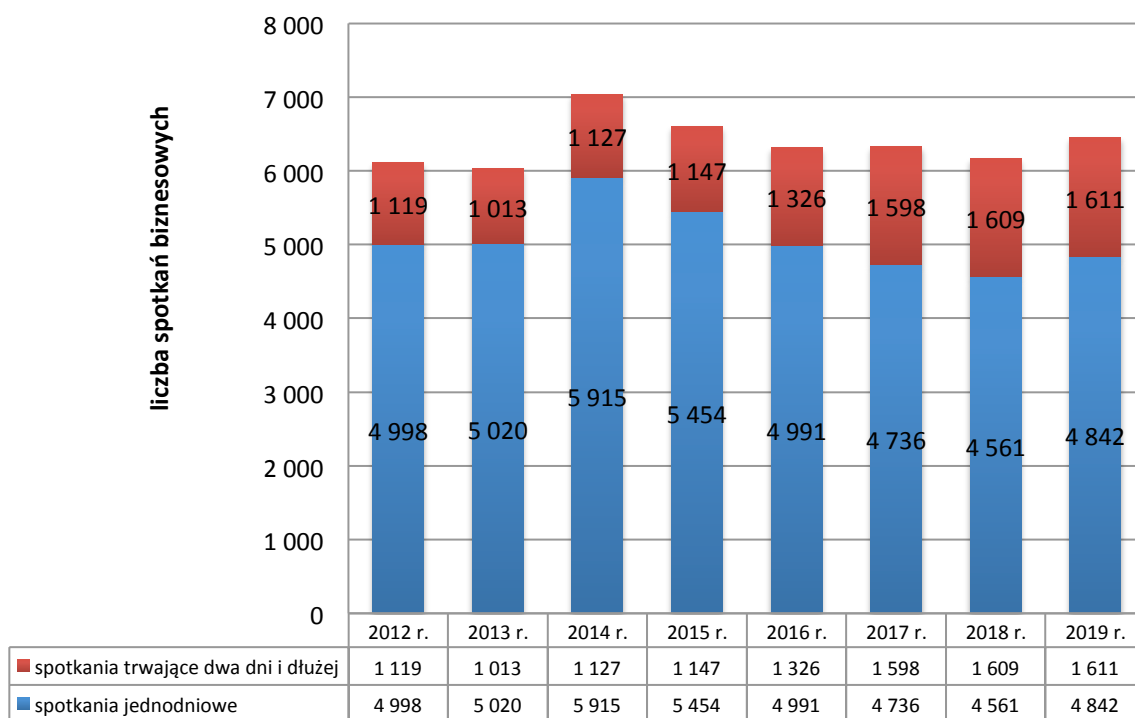
3.2 Analiza zrealizowanych spotkań konferencyjnych.

Łączna liczba zliczonych spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych w badanych obiektach na terenie Katowic w 2019 roku wyniosła: **6 453 spotkań**, a liczba uczestników w tych spotkaniach to **1 020 187 osoby**.

Porównując ogólną liczbę wydarzeń biznesowych z roku 2019 do roku 2018 (wtedy było odnotowano 6 170) należy zauważyć, że łączna liczba spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych jest większa o 283 (rys. 1), co oznacza **wzrost o 4,59% r/r.**, a liczba uczestników wzrosła o **34,7%**

25,0% spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych, czyli 1 611, trwało dwa dni lub dłużej (w 2018 r. liczba takich wydarzeń była podobna 1 609).

Ponadto, należy zauważyć, że 84,5% z ogólnej liczby wydarzeń biznesowych (czyli łącznie 5 451) zrealizowano w hotelach.



Rys. 1. Struktura spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w latach 2012 – 2019 z uwzględnieniem czasu ich trwania

źródło: K. Cieślowski - badania własne

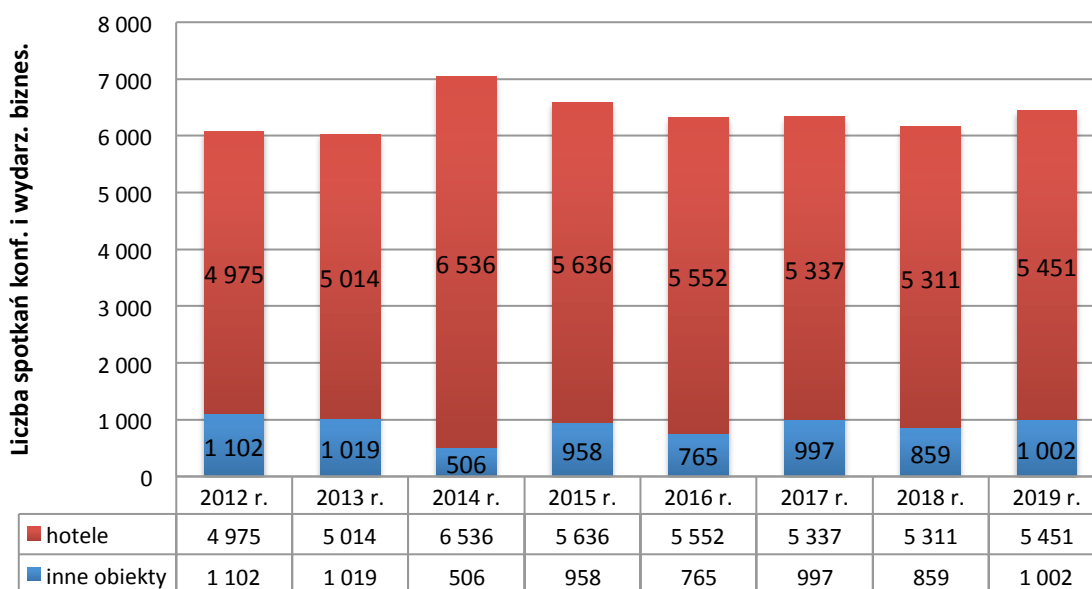
Liczba wydarzeń biznesowych w 2019 r. trwających dwa dni lub dłużej (rys. 1) wyniosła 1 611, zatem była na podobnym poziomie co rok wcześniej (zmiana tylko o 0,12%) - w 2018 r. było to 1 609.

Natomiast liczba wydarzeń jednodniowych wzrosła o z 4 561 w 2018 r. do 4 842 w 2019 r., czyli o 281 wydarzenia biznesowe (wzrost o 6,16%).

Analizując wydarzenia biznesowe z uwzględnieniem miejsca ich relacji (rodzaju obiektu), zauważyć można, iż:

- wydarzenia biznesowe zrealizowane w hotelach (5 451 wydarzeń w 2019 r.) stanowiły 84,5% z ogólnej liczby spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w mieście Katowice,
- wydarzenia biznesowe zrealizowane w „innych obiektach” niż hotele (1 002 wydarzenia w 2019 r.) stanowiły 15,5% z ogólnej liczby spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w mieście Katowice.

Ponadto, porównując r/r liczby wydarzeń, zaważyć można, iż w przypadku wydarzeń biznesowych zrealizowanych w „innych obiektach” (rys. 2) odnotowano wzrost ogólnej liczby wydarzeń tam realizowanych o **16,6%** (z 859 w 2018 r. do 1002 w 2019 r.), natomiast w hotelach odnotowano wzrost ogólnej liczby wydarzeń biznesowych o **2,6%** (z 5 311 w 2018 r. do 5 451 w 2019 r.).



Rys. 2. Struktura spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych w Katowicach w latach 2012 – 2019 z uwzględnieniem rodzaju obiektu konferencyjnego

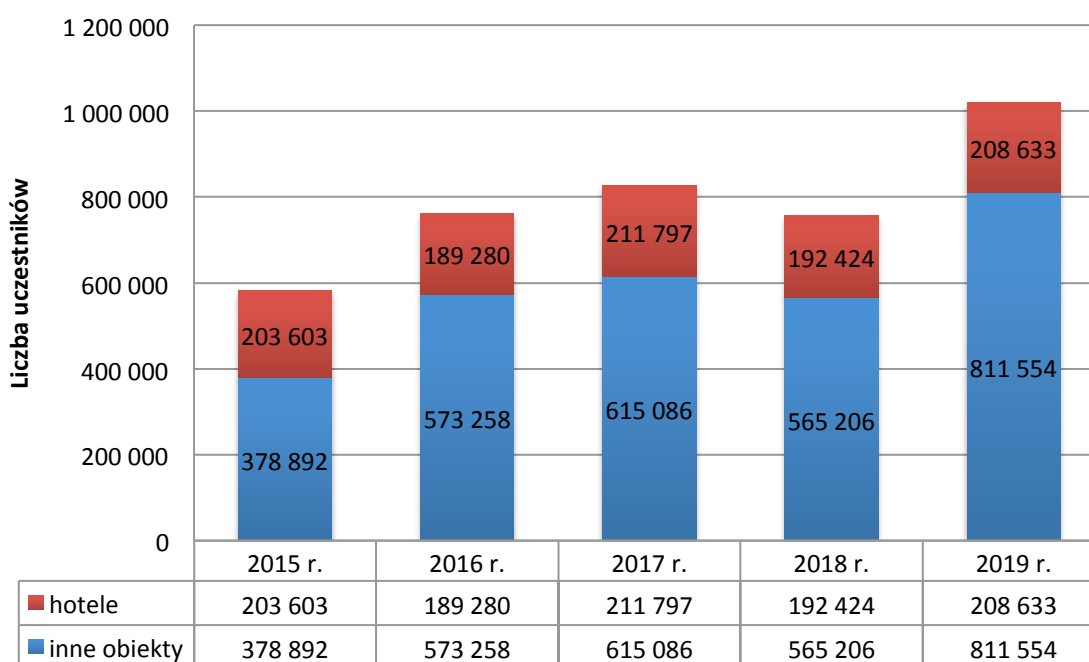
źródło: K. Cieślowski - badania własne

Przy czym analizując strukturę **całkowitej liczby uczestników** wydarzeń biznesowych w Katowicach (1 020 187 osób) z uwzględnieniem rodzaju obiektu konferencyjnego (rys. 8), zauważyć należy, że 20,5% delegatów (208 633 osoby) uczestniczyło w wydarzeniach biznesowych w hotelach, a 79,5% z nich (81 554 osoby) w innych obiektach niż hotele (udział hoteli zmalał r/r z 25,4% do 20,5%).

Ponadto, liczba uczestników wydarzeń w hotelach wzrosła z 192 424 osób w 2018 r. do 208 633 osoby w 2019 r. (czyli o 8,42%), natomiast w „innych obiektach” z liczby 565 206 osoby w 2018 r. do 811 554 osób w 2019 r. (czyli o 43,59% r/r).

Jest to spowodowane głównie coraz większą liczbą odwiedzających spotkania konferencyjne i inne wydarzenia biznesowe (w tym targi i wystawy) zrealizowane w hali Spodek i Międzynarodowym Centrum Kongresowym.

W rozwój rynku wydarzeń zaangażowała się także administracja miasta Katowice poprzez wykupywanie pakietów promocyjnych w wydarzeniach zrealizowanych w zrewitalizowanych terenach poprzemysłowych, głównie w tzw. „Strefie kultury”³¹, zgodnie z uchwałą Rady Nr LIII/1257/14 z dnia 10 września 2014 roku w sprawie realizacji działań promocyjnych Miasta Katowice.



Rys. 3. Struktura liczby uczestników spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych w Katowicach w latach 2015 – 2019 z uwzględnieniem rodzaju obiektu konferencyjnego

źródło: K. Cieślowski - badania własne

W grudniu 2019 roku w Katowicach funkcjonowały 22 hotele (w tym dwa bez kategoryzacji). Jeden hotel czterogwiazdkowy był w trakcie przebudowy i nie oferował usług swoim gościom.

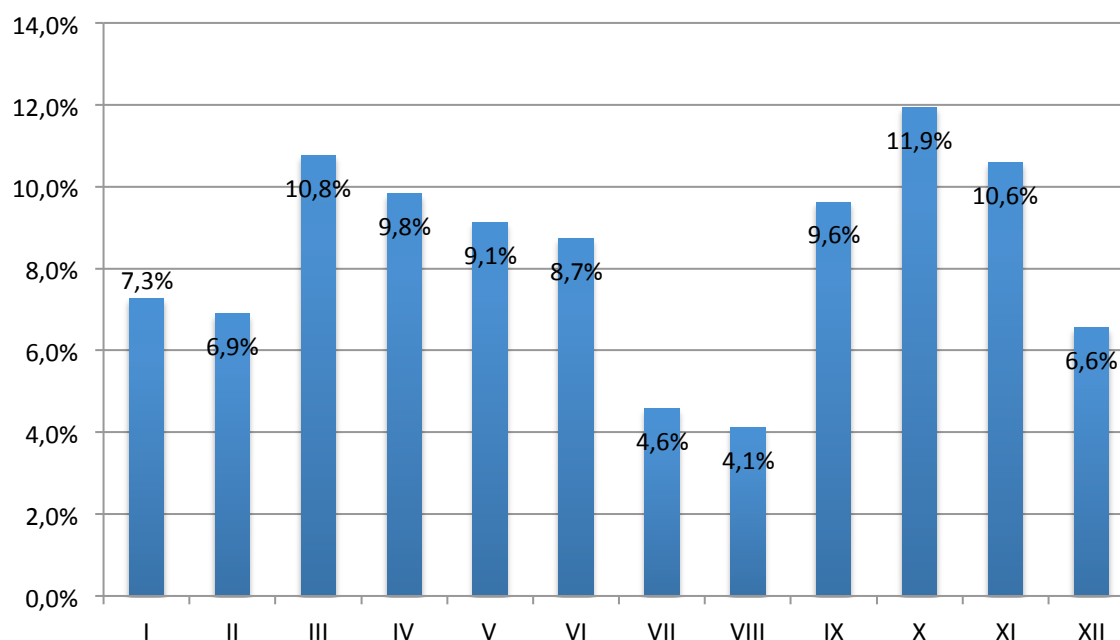
Utrzymująca się od kilku lat liczba 22 hoteli i liczba pokoi hotelowych przy dużej liczbie międzynarodowych spotkań konferencyjnych w mieście Katowice, pozwoliła menadżerom hoteli osiągnąć dobre wskaźniki efektywności funkcjonowania a hoteli w mieście Katowice w 2019 r.

Średnie obłożenie pokoi hotelowych w Katowicach w 2019 r. (wskaźnik OCC, z ang. Occupancy Rate) wynosiło **67%**. Przy czym hotele sieciowe i hotele w centrum miasta odnotowały lepsze wyniki.

³¹ Pojęcie „strefa kultury” odnosi się do obiektów Międzynarodowego Centrum Kongresowego, Hali Spodek, NOSPR, Muzeum Śląskiego.

Według hrs.com średnie ceny pokoi w hotelach w Katowicach w drugim kwartale 2019 r. pozostały na podobnym poziomie co rok wcześniej (wg hrs.com w 2019 roku cena za pokój w Katowicach wyniosła **67 euro**³²). Podczas gdy w Warszawie, czy też Krakowie odnotowano spadki średnich cen (odpowiednio o -7% i -3%). Zatem Katowickie hotele utrzymały swój poziom średnich cen z poprzedniego roku, nawet już po organizacji Światowej Konferencji Klimatycznej COP24.

Na podstawie informacji z wybranych hoteli w Katowicach można spodziewać się, że średni przychód z dostępnego pokoju (RevPAR - Revenue per Available Room) dla pokoi hotelowych w Katowicach w 2019 r., ponownie wzrósł r/r. Głównie dzięki średniej cenie za nocleg ADR (z ang. Average Daily Rate), która wyniosła 267 zł. Wpływ na to miał też fakt, iż jeden z czterogwiazdkowych hoteli w centrum Katowic był w trakcie przebudowy i nie przyjmował gości, którzy mogli skorzystać z oferty pozostałych hoteli w mieście.



Rys. 4. Rozkład spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 roku.

źródło: K. Cieślowski - badania własne

Najwięcej spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w 2019 roku w Katowicach zrealizowano w październiku, było to 770 (tab. 1), co stanowi 11,9 % ze wszystkich w całym roku (rys. 4). W miesiącach wakacyjnych (lipiec i sierpień) zrealizowano w Katowicach odpowiednio po 295 i 266, czyli odpowiednio po 4,6% i 4,1% z wszystkich wydarzeń biznesowych w całym roku.

Ogólna liczba uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 roku wyniosła **1 020 187** (jest to więcej o **34,7%** niż w 2018 gdy odnotowano **757 630 osób**).

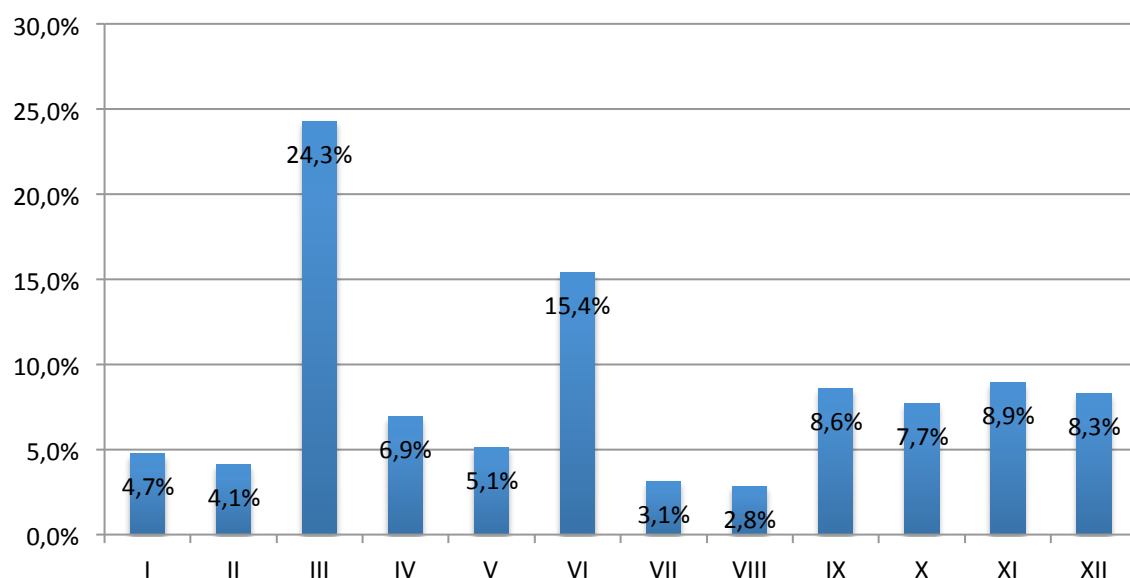
³² por.: <https://www.hrs.com/pl/serwis-prasowy/informacje-prasowe/analiza-stawek-hotelowych-w-drugim-kwartale-2019-roku.html> (dost. 11.02.2020)

Najwięcej uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w 2019 roku w Katowicach odnotowano w marcu 247 777 osób (tab. 2), co stanowi 24,3% ze wszystkich w całym roku (rys. 5). Duża liczba odwiedzających spotkania konferencyjne i inne biznesowe wydarzenia w marcu wynikała z realizacji w tym miesiącu największego biznesowego wydarzenia w Polsce - międzynarodowych targów gier komputerowych i oprogramowania Intel Extreme Masters (IEM), które odnotowało w 2019 roku 174 tys. odwiedzających.

Tabela 2. Sezonowość na rynku spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 roku

miesiąc	spotkania konferencyjne		Uczestnicy spotkań		dni konferencyjne	
	liczba	%	liczba osób	%	Liczba dni	%
styczeń	469	7,3%	48 307	4,7%	612	7,4%
luty	445	6,9%	41 950	4,1%	595	7,2%
marzec	694	10,8%	247 777	24,3%	868	10,5%
kwiecień	634	9,8%	70 735	6,9%	793	9,6%
maj	589	9,1%	52 125	5,1%	754	9,1%
czerwiec	564	8,7%	157 038	15,4%	726	8,8%
lipiec	295	4,6%	31 696	3,1%	391	4,7%
sierpień	266	4,1%	28 933	2,8%	335	4,1%
wrzesień	621	9,6%	87 403	8,6%	798	9,7%
październik	770	11,9%	78 589	7,7%	977	11,8%
listopad	683	10,6%	91 113	8,9%	879	10,6%
grudzień	423	6,6%	84 521	8,3%	531	6,4%
razem	6 453	100,0%	1 020 187	100,0%	8 259	100,0%

Źródło: K. Cieślowski - badania własne



Rys. 5. Rozkład ogólnej liczby uczestników wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 r.

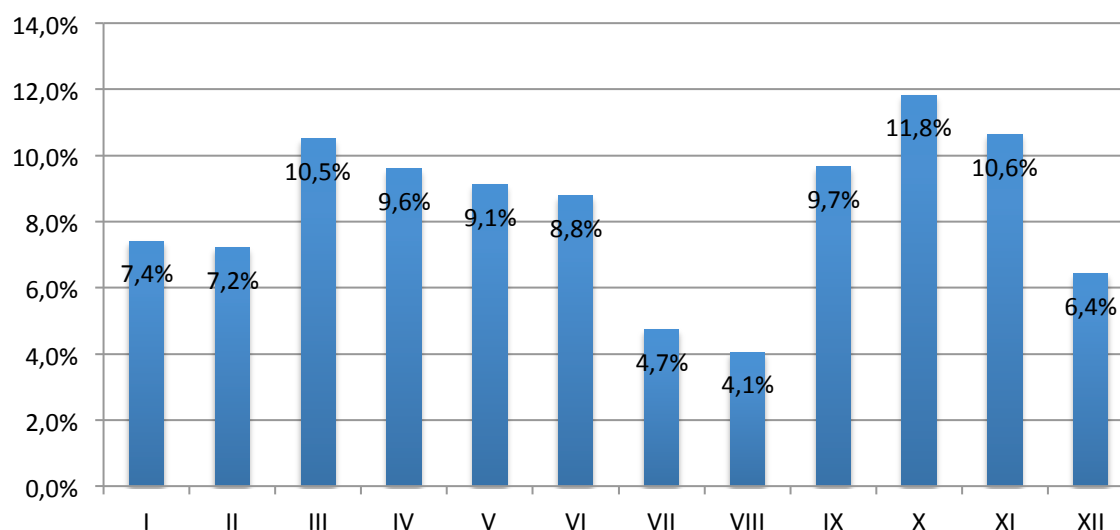
źródło: K. Cieślowski - badania własne

W miesiącach wakacyjnych (lipiec i sierpień) a także w styczniu i lutym w spotkaniach konferencyjnych i wydarzeniach biznesowych na terenie miasta Katowice uczestniczyło mniej osób niż w pozostałych miesiącach.

Całkowita liczba dni konferencyjnych w Katowicach w 2019 roku wyniosła **8 259** (tab. 1). Porównując r/r oznacza to, że była wyższa niż w 2018 roku o 136 wydarzenia.

Rozkład dni konferencyjnych w ciągu roku zbliżony jest do rozkładu liczby spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019. (rys. 6).

Najwięcej dni konferencyjnych było w październiku i listopadzie 2019 r.

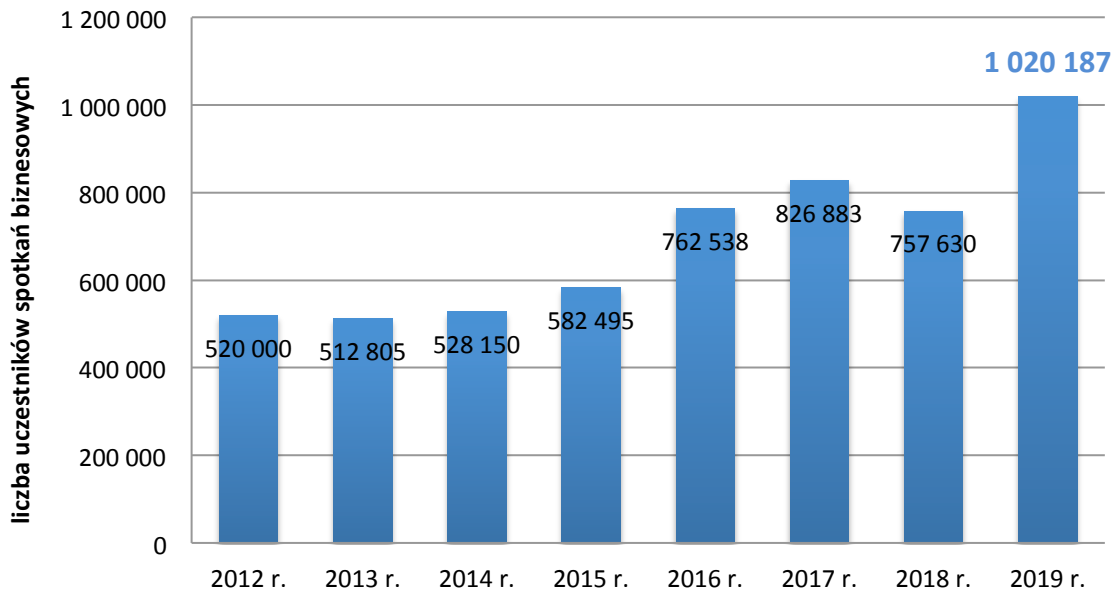


Rys. 6. Rozkład dni konferencyjnych w Katowicach w 2019 r.

źródło: K. Cieślowski - badania własne

Posiadając dane o ogólnej liczbie spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 roku (6 453 wydarzenia) oraz o liczbie dni konferencyjnych zrealizowanych przez te wydarzenia (8 259 dni), można stwierdzić, że **średni czas trwania konferencji w Katowicach w 2019 roku wynosił 1,28 dnia**.

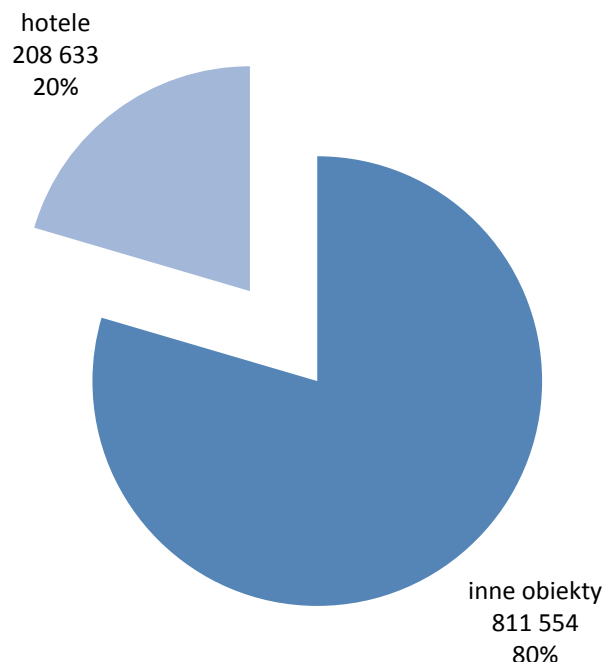
Jak wcześniej wspomniano, całkowita liczba zrealizowanych spotkań biznesowych w Katowicach w 2019 r. zwiększyła się o 4,59%, a liczba uczestników w tych wydarzeniach w 2019 r. **wyniosła 1 020 187 osoby i jest to wzrost o 34,7 % w porównaniu z rokiem 2018** (rys. 7.).



Rys. 7. Liczba uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w latach od 2012 do 2019

źródło: K. Cieślowski - badania własne

W 2019 r. na spotkaniach konferencyjnych i innych wydarzeniach biznesowych **w hotelach w Katowicach odnotowano 208 633 osoby** (tj. 20% wszystkich uczestników grupowych spotkań biznesowych), a w innych obiektach konferencyjnych **811 554 uczestników** (rys. 8.)



Rys. 8. Struktura uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 z uwzględnieniem obiektu konferencyjnego.

źródło: K. Cieślowski - badania własne

Uwzględniając liczby wydarzeń biznesowych, jak i uczestników, z podziałem na obiekty konferencyjne, można wskazać, iż średnia liczba uczestników wydarzenia biznesowego zrealizowanego w 2019 roku w hotelu na terenie Katowic wynosiła **38 osób**, natomiast w innych obiektach **810 osób**.

Konsekwentnie realizowany plan promocji miasta Katowice przez wydarzenia realizowane w strefie kultury i kolejne inwestycje infrastrukturalne administracji miasta w poprawę infrastruktury komunikacyjnej, a także ogłoszone inwestycje prywatnych inwestorów (także obiekty hotelowe), sprzyjać będą w utrzymaniu trendu wzrostowego na rynku turystyki biznesowej w Katowicach, w tym szczególnie efektu ekonomicznego.

4 Badanie uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach w 2019 r.

4.1 Metodyka badań uczestników spotkań konferencyjnych

W ramach analizy rynku turystyki biznesowej w Katowicach w 2019 r. zbadano ponownie zachowania i oczekiwania uczestników wybranych spotkań konferencyjnych (ich aktywność na rynku spotkań konferencyjnych, preferencje, wielkość i strukturę wydatków, itd.).

Dla realizacji celów badania zastosowano metodę ankietową, z wykorzystaniem kwestionariusza pytań, jako narzędzia badawczego. Proces badań bezpośrednich poprzedzony był rozmowami z menadżerami obiektów oraz organizatorami spotkań konferencyjnych, o potrzebie badań rynku turystyki biznesowej i dla otrzymania zgody na realizację badań z uczestnikami takich wydarzeń.

Kwestionariusze pytań (ankiety) były wydawane i zbierane w trakcie spotkania konferencyjnego (przed, w przerwie i tuż po spotkaniu) przez przygotowane do realizacji badania osoby, które udzielały także dodatkowych informacji uczestnikom spotkań w przypadku jakichkolwiek pytań czy wątpliwości.

Ankieta wspierana bezpośrednim kontaktem ze strony zespołu badawczego, zapewniła dużą zwrotność i dokładność zebranych informacji (przyjęto, że ankieta zostanie wypełniona przez około 25% do 45% uczestników określonego wydarzenia).

W 2019 roku analizie poddano informacje uzyskane od **348 uczestników z 7 spotkań konferencyjnych**. W tych spotkaniach uczestniczyło łącznie 980 osób (były to spotkania biznesowe z różną liczbą uczestników (od 30 do 300), a uczestnicy pochodzili z różnych miejscowości (w tym także z zagranicy), co pozwoliło na określenie tych wydarzeń jako: 2 wydarzenie – regionalne/wojewódzkie, 4 wydarzenia – ogólnopolskie, 1 - międzynarodowe).

Dobór spotkań konferencyjnych i miejsc (obiektów), jak i próby badawczej był celowy, tak aby można było przeprowadzić badania z uczestnikami różnych spotkań konferencyjnych i wyniki uogólnić dla całego miasta Katowice. Badania ankietowe zrealizowano:

- w różnych miejscach na terenie miasta Katowice (w ścisłym centrum, poza centrum)

- w różnych obiektach konferencyjnych (4 spotkania biznesowe w hotelach konferencyjnych, 2 spotkania w wielofunkcyjnym centrum konferencyjnym bez bazy noclegowej w swoich zasobach, 1 spotkanie w obiekcie akademickim)
- w spotkaniach zrealizowanych w różnych dniach tygodnia (1 - wtorek, 2 – środa, 2 - czwartek, 1 – piątek, 1 - sobota)
- uczestnicy reprezentowali różne organizacje: przedsiębiorstwa (firmy), jak i organizacje non profit oraz instytucje publiczne.

Dodatkowe założenie badawcze dotyczyło podobnego jak w poprzednich latach okresu realizacji badań i stosunkowo krótkiego czasu realizacji badań (od 1 października do 30 listopada 2019), tak, aby zróżnicowane czynniki wewnętrzne znacząco nie wpłynęły na wyniki badań (np. różną skłonność uczestników do korzystania z usług gastronomicznych i innych wydatków poza obiektem konferencyjnym, udział w innych wydarzeniach, itp.).

Realizacja badań według powyższych założeń, wymagała m.in.:

- kontaktu z osobami zarządzającymi obiektami konferencyjnymi oraz przekonania ich o potrzebie prowadzenia badań uczestników spotkań konferencyjnych realizowanych także w ich obiektach - zlokalizowanych na terenie miasta Katowice,
- uzyskania informacji od zarządzających obiektami o realizowanych/planowanych w październiku i listopadzie 2019 roku spotkaniach konferencyjnych,
- kontaktów z organizatorami spotkań konferencyjnych, celem uzyskania zgody na przeprowadzenie badań uczestników ich spotkań,
- bezpośredniego kontaktu z uczestnikami spotkań konferencyjnych w trakcie realizacji badania „w terenie” (obiekcie konferencyjnym).

Realizacja badania uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach w 2019 r. na potrzeby przygotowania raportu obejmowała następujące etapy:

- I. Weryfikacja narzędzia badawczego skonstruowanego w poprzednich latach
- II. Identyfikacja obiektów i konkretnych spotkań konferencyjnych dla realizacji badań
- III. Uzyskanie zgody na prowadzenie badań
- IV. Przeprowadzenie ankiet – zgromadzenie materiału badawczego
- V. Wprowadzanie i kodowanie uzyskanych danych
- VI. Zliczanie i przygotowanie wyników
- VII. Opracowanie analiza i interpretacja wyników
- VIII. Przygotowanie wniosków do raportu

Dla realizacji badań i osiągnięcia założonych celów opracowano i przetestowano kwestionariusz ankietowy składający się jak w poprzednich latach z 10 pytań (otwartych i zamkniętych, pytań w strukturze kafeterii, pytań z zastosowaniem 5 stopniowej skali Likerta) oraz metryczki. Kwestionariusze wraz z listem przewodnim były poddawane akceptacji organizatorom wydarzeń biznesowych.

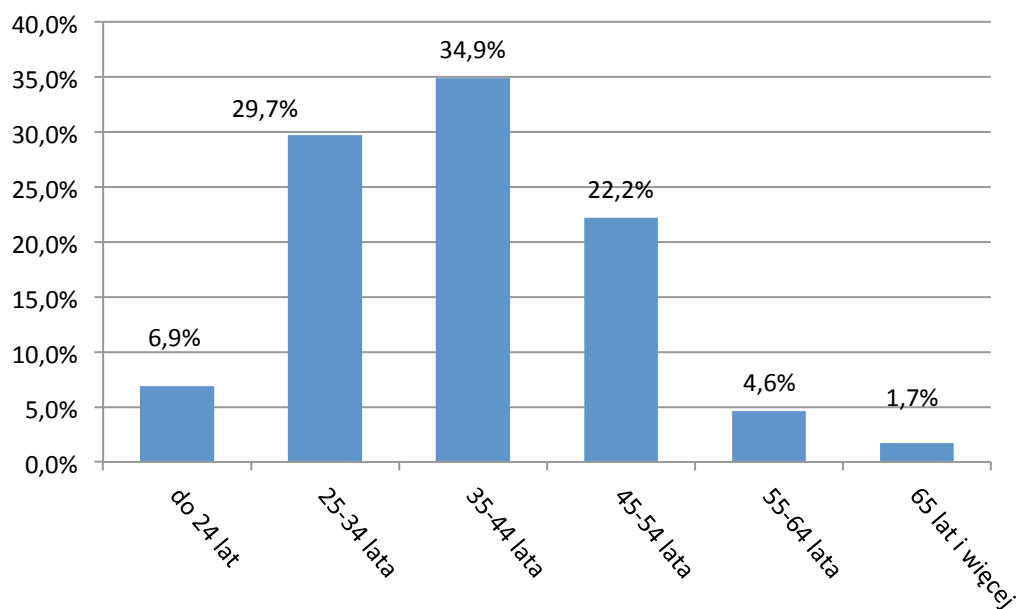
Kwestionariusz z pytaniami wręczano uczestnikom przed wejściami na sale konferencyjne wraz z informacją i prośbą o wypełnienie kwestionariusza oraz zwrot do oznaczonych osób lub do specjalnie przygotowanych (opisanych) urn na ankiety badawcze.

Następnie, zgromadzone informacje wprowadzono i kodowano w programie komputerowym, dla ich dalszej analizy i wyciągania wniosków.

4.2 Charakterystyka próby badawczej

Próbę badawczą stanowiło 348 uczestników z 7 różnych spotkań konferencyjnych, zrealizowanych w różnych obiektach konferencyjnych na terenie miasta Katowice w październiku i listopadzie 2019 r..

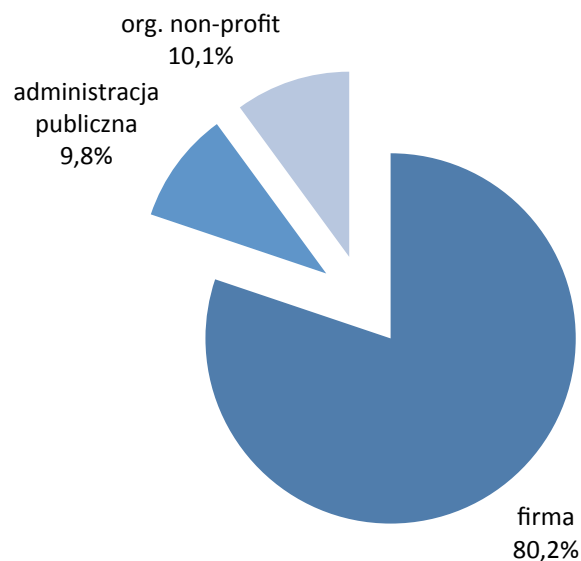
Analiza struktury wiekowej uczestników badania pozwala zauważyć, że największą grupę (34,9%) stanowili uczestnicy spotkań konferencyjnych w wieku 35-44 lat (rys. 9).



Rys. 9. Struktura uczestników badania wg wieku

źródło: K. Cieślowski - badania własne

80,2 % delegatów uczestniczących w spotkaniach konferencyjnych reprezentowało firmy i było to największa grupa osób wśród badanych. Reprezentujący organizacje non-profit (w tym: uczelnie, szkoły, fundacje, stowarzyszenia) stanowili 10,1 %, a pracownicy administracji państwowej i samorządowej to 9,8 % uczestników (rys. 10).



Rys. 10. Struktura uczestników spotkań konferencyjnych wg rodzaju organizacji, którą reprezentują

źródło: K. Cieślowski - badania własne

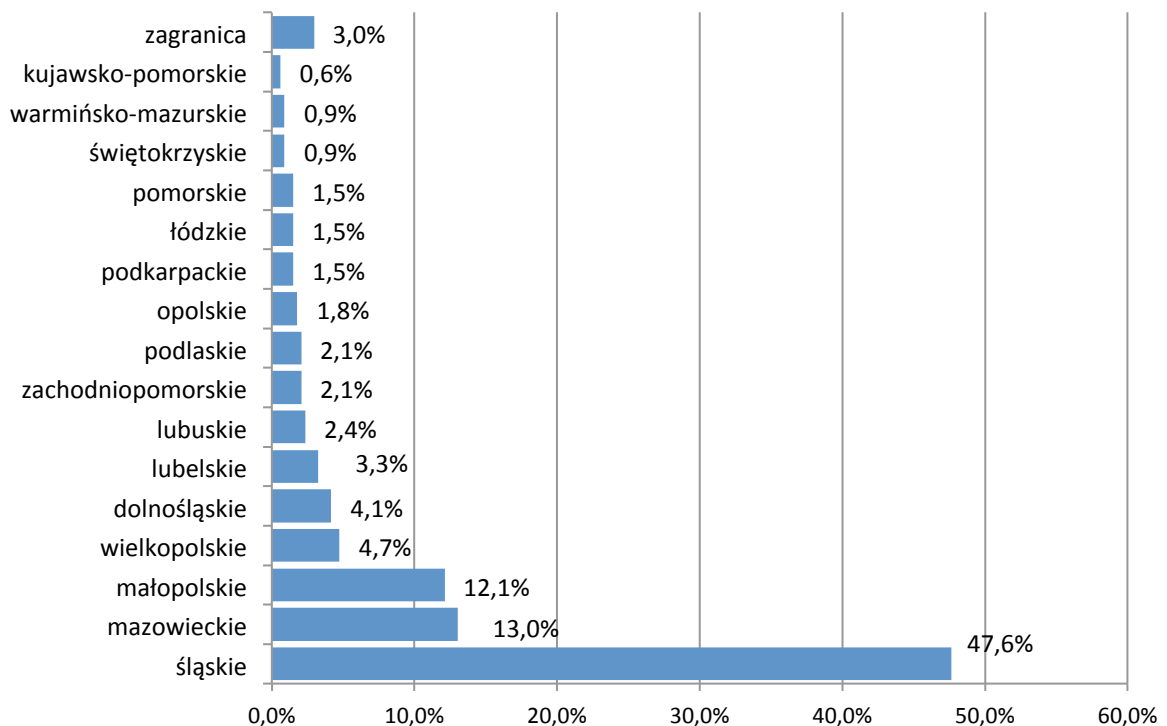
Ponadto należy zauważyć, że udział kobiet w całej badanej próbie wyniósł 56,6 %, natomiast mężczyzn 43,4 % (rys. 11)



Rys. 11. Struktura badanych uczestników spotkań konferencyjnych według płci

źródło: K. Cieślowski - badania własne

Badaniu poddano osoby, tylko i wyłącznie spoza miasta Katowice. Osoby z Katowic stanowiły około 6,1 % wszystkich uczestników badanych spotkań konferencyjnych.



Rys. 12. Rozkład terytorialny uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach

źródło: K. Cieślowski - badania własne

Najwięcej osób odwiedzających miasto Katowice, wśród badanych uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach w 2019 r. (rys. 12), pochodziło z województwa śląskiego (47,6 %). Oznacza to duży popyt wewnętrzny, a także stanowi wyzwanie dla organizatorów tych wydarzeń i administracji miasta Katowice, by zatrzymać tych, prawdopodobnie odwiedzających jednodniowych, na dłuższy czas w mieście. Kolejne województwa skąd pochodzili badani uczestnicy to: mazowieckie - 13,0% spośród wszystkich badanych, małopolskie – 12,1% (rys. 12). W 2019 roku uczestnicy z zagranicy w próbie badawczej stanowili 3,0%.

Najmniej osób w próbie badawczej stanowiły osoby, które na konferencję lub inne wydarzenie biznesowe przyjechały z województw: kujawsko-pomorskiego (0,6%) , warmińsko-mazurskiego (0,9%) i świętokrzyskiego (0,9%).

23,6% badanych uczestników spotkań konferencyjnych zadeklarowało, iż w trakcie pobytu na bieżącej konferencji ponieśli koszty związane z noclegiem w Katowicach (rys. 13).

Ich zachowania, oczekiwania, jak i struktura wydatków mogą różnić się od tych uczestników, którzy przyjechali na wydarzenie biznesowe i nie skorzystali z noclegów w Katowicach, dlatego w dalszej części opracowania poddano ich osobnej analizie – odróżniając ich wyniki od tych delegatów bez noclegu.



Rys. 13. Struktura badanych uczestników spotkań konferencyjnych z uwzględnieniem kosztów noclegu w Katowicach

źródło: K. Cieślowski - badania własne

Do oszacowania wielkości całkowitych wydatków wszystkich uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach, rozróżnienie wielkości i struktury wydatków ponoszonych przez nocujących, jak i nienocujących w Katowicach uczestników spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych jest bardzo ważne.

Jednak dla pokazania wydatków w Katowicach z okresu całego roku, należy uwzględnić wartości średnie z tych badań ankietowych (według ich struktury rodzajowej), a wyliczeniach końcowych uwzględnić zidentyfikowany udział noclegowych pobytów konferencyjnych w Katowicach zadeklarowanych w ciągu całego roku przez uczestników badania - co wykazano na rys. 15.

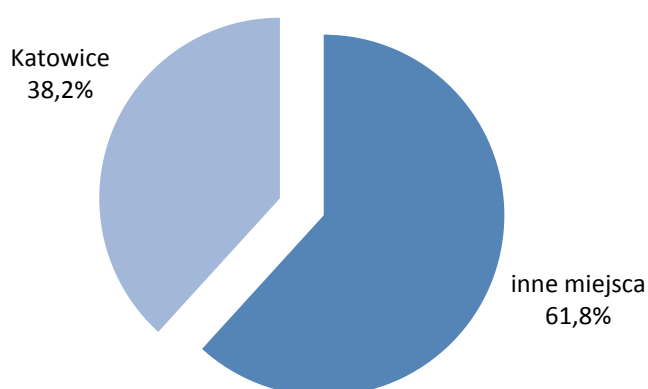
5 Wyniki badań rynkowych delegatów - uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach w 2019 r i ich analiza.

5.1 Aktywność konferencyjna delegatów

5.1.1 Katowice jako miejsce docelowe dla delegatów na tle kraju

Miasto Katowice dla delegatów przyjeżdżających jest ważnym punktem na mapie spotkań konferencyjnych w Polsce. Uczestnicy badania (348 osób) zadeklarowali, że w 2019 roku łącznie byli na **1 467** spotkaniach konferencyjnych (średnio jedna osoba na 4,2 konferencjach).

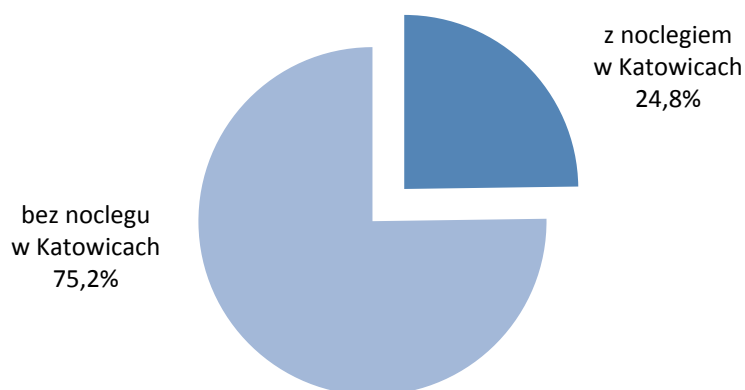
38,2 % z tych spotkań konferencyjnych (561 spotkania konferencyjne) miały miejsce w Katowicach (rys. 14.)



Rys. 14. Struktura wszystkich spotkań konferencyjnych, w których brali udział w 2019 r. uczestnicy badania ze względu na lokalizację konferencji

źródło: K. Cieślowski - badania własne

Z 24,8 % ze wszystkich spotkań konferencyjnych, które uczestnicy badania zadeklarowali, że w 2019 roku zrealizowali w Katowicach, odbyli z noclegiem (rys. 15.) Pozostałe konferencyjne spotkania (75,2%) to były wydarzenia, na których nie korzystali z noclegu w Katowicach.



Rys. 15. Struktura wszystkich spotkań konferencyjnych w 2019 r. zrealizowanych w Katowicach przez uczestników badania ze względu na nocleg.

źródło: K. Cieślowski - badania własne

Badani delegaci w 2019 r., uczestniczyli średnio w **4,22** spotkaniach konferencyjnych, w tym w Katowicach średnia ta wyniosła **1,61** spotkaniach (tab. 3).

Tabela 3. Średnia liczba spotkań konferencyjnych delegatów w 2019 r. wg rodzaju organizacji

	wszyscy ogółem	reprezentujący firmy	reprezentujący organizacje non-profit lub administrację
Średnia liczba spotkań ogółem	4,22	4,44	3,32
Średnia liczba spotkań w Katowicach	1,61	1,62	1,58

Źródło: K. Cieślowski - badania własne

Delegaci reprezentujący firmy częściej niż pozostali uczestniczyli w spotkaniach konferencyjnych - średnia liczba spotkań w 2019 r. wyniosła 4,44 (w tym w Katowicach 1,62). Natomiast delegaci reprezentujący organizację non-profit lub administrację publiczną nieco rzadziej, a średnia dla tej grupy badanych wyniosła 3,35 spotkania konferencyjne (tab.2).

5.1.2 Trendy w aktywności delegatów w uczestnictwie w spotkaniach konferencyjnych

Uwzględniając aktywność w uczestnictwie w spotkaniach konferencyjnych w 2019 roku, zauważyć można, że dla 67,7 % z badanych delegatów zadeklarowało, iż ogólna liczba ich spotkań konferencyjnych, w których brali udział w 2019 roku w porównaniu do roku poprzedniego **nie uległa zmianie**.

Tabela 4. Trendy w aktywność delegatów na rynku spotkań konferencyjnych w 2019 r.

	spadek liczby spotkań konferencyjnych	liczba spotkań konferencyjnych pozostała bez zmian	Wzrost liczby spotkań konferencyjnych
Odsetek wskazujących	10,4%	67,7%	21,9%
Średnia zmiana liczby spotkań konferencyjnych	- 39,2%	100,0%	63,5%

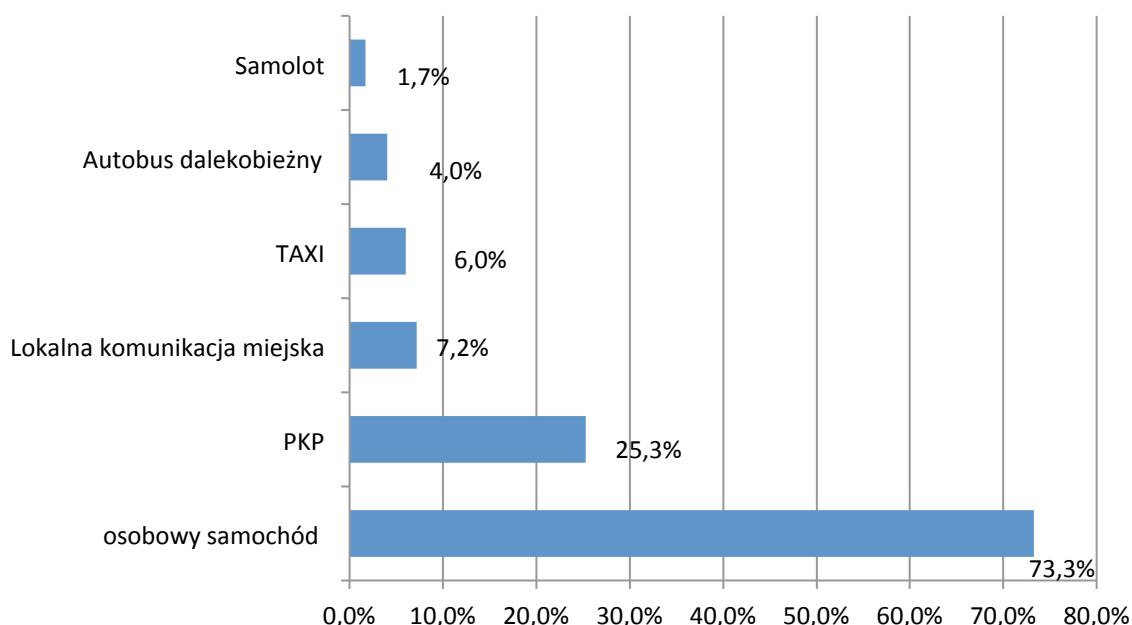
Źródło: K. Cieślowski - badania własne

Przy czym 10,4 % delegatów wskazało, że ich liczba spotkań spadła. Średni spadek r/r o 39,2%. Natomiast u 21,9 % uczestników badania, liczba spotkań konferencyjnych wzrosła w ubiegłym roku r/r średnio o 63,5 % (tab. 4).

5.2 Środki transportu wykorzystywane przez uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach

Najwięcej badanych delegatów przyjechało na spotkania konferencyjne do Katowic samochodem osobowym – 73,3 %. Następnie 25,3 % uczestników wskazało, że skorzystało z transportu kolejowego (rys. 14).

Liczba wskazań przekracza 100,0 % gdyż, niektórzy uczestnicy badania podawali kilka środków transportu, z których korzystali przyjeżdżając na spotkanie konferencyjne.



Rys. 16. Struktura uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach ze względu na wykorzystane na przyjazd środki transportu w 2019 r.

źródło: K. Cieślowski - badania własne

Odsetek delegatów wykorzystujących samochód, jako środek transportu na konferencje, jest większy u osób reprezentujących firmę – 75,6 % oraz u tych uczestników, którzy nie korzystają z noclegu – 78,2% (tab. 5).

Tabela 5. Wykorzystanie środków transportu przez różne grupy delegatów – uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach w 2019 r.

	Uczestnicy ogółem	Uczestnicy reprezentujący firmę	Uczestnicy z org. non-profit i administracja	Uczestnik bez noclegu	Uczestnicy korzystający z noclegu
osobowy samochód	73,3%	75,6%	63,8%	78,2%	61,0%
PKP	25,3%	21,9%	40,6%	18,5%	42,0%
komunikacja miejska	7,2%	6,8%	8,7%	8,1%	5,0%
TAXI	6,0%	7,2%	2,9%	6,0%	6,0%
Autobus dalekobieżny	4,0%	3,2%	7,2%	4,0%	4,0%
Samolot	1,7%	1,8%	1,4%	0,8%	4,0%

Źródło: K. Cieślowski - badania własne

40,0 % delegatów organizacji non-profit i administracji publicznej przyjeżdżając do Katowic skorzystało z kolei, podczas gdy wśród osób reprezentujących firmy odsetek ten wynosił 21,9%. Zdecydowanie więcej osób z firm wskazało też wykorzystanie usług taksówkarskich w trakcie konferencji - 7,2%, podczas gdy odsetek wskazań wśród uczestników org. non-profit i administracji publicznej na ten środek transportu wynosił tylko 2,9 % (tab. 5).

5.3 Identyfikacja głównych motywacji uczestnictwa w spotkaniach konferencyjnych

Dla określenia głównych motywacji uczestnictwa w spotkaniach konferencyjnych delegaci wskazywali na 5 stopniowej skali Likerta ważność danego czynnika przy podejmowaniu decyzji o przyjeździe na konferencję. Lista motywacji obejmowała wiele więcej pozycji. W wyniku analiz badań zagranicznych instytucji, jak również pilotażu i doświadczeń badań do poprzednich edycji Raportu, przyjęto listę obejmującą 12 czynników (4 oficjalne: zdobywanie wiedzy, nawiązywanie nowych kontaktów służbowych, promocja własnej firmy / instytucji, wiedza o działaniach konkurencji; oraz 8 nieoficjalnych, o których uczestnicy rzadziej wspominają przełożonemu w pracy, czy księgowej, gdy zamierzają pojechać na konferencję).

Badania delegatów wykazały, że najważniejszym motywatorem uczestnictwa w spotkaniach konferencyjnych (tab. 6) jest "zdobywanie wiedzy" ze średnią oceną 4,51 (na pięciostopniowej skali Likerta, gdzie 1 – oznaczało „mało ważne”, a 5 – „bardzo ważne”). Następnie „nawiązywanie kontaktów służbowych” – 4,00.

Tabela 6. Oficjalne i nieoficjalne motywy uczestnictwa w spotkaniach konferencyjnych w 2019 r.

	Uczestnicy ogółem	Uczestnicy reprezentujący firmy	Uczestnicy z org. non-profit i administracja	Uczestnik bez noclegu	Uczestnicy korzystający z noclegu
zdobywanie wiedzy	4,51	4,55	4,37	4,48	4,60
nawiązywanie nowych kontaktów służbowych	4,00	4,02	3,92	3,94	4,14
promocja własnej firmy / instytucji	3,58	3,63	3,37	3,54	3,70
wiedza o działaniach konkurencji	3,43	3,49	3,19	3,42	3,47
stosunkowo niskie koszty uczestnictwa	3,38	3,37	3,43	3,41	3,29
odległość od miejsca zamieszkania	3,35	3,41	3,10	3,46	3,06
aspekt towarzyski i osobisty Public Relations	3,28	3,35	2,97	3,27	3,31
certyfikat uczestnictwa/ dyplom	3,21	3,15	3,45	3,08	3,55
renoma konferencyjnego obiektu	3,17	3,20	3,06	3,13	3,28
możliwości rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym	2,77	2,83	2,48	2,74	2,84
inne atrakcje np.: karty członkowskie, bonusy, rabaty	2,47	2,48	2,44	2,43	2,57
zakupy w mieście konferencyjnym	2,20	2,20	2,22	2,17	2,28

Źródło: K. Cieślowski - badania własne

Najmniej ważna dla badanych uczestników spotkań konferencyjnych, podobnie jak w poprzednich latach, była możliwość zrobienia zakupów w mieście konferencji 2,20.

Pomimo małego znaczenia tego czynnika przy wyborze konferencji to jednak znaczna część uczestników decyduje się na spędzenie czasu wolnego na zakupach w galeriach handlowych w Katowicach i ponosi w związku z tym nawet znaczące wydatki, a niektórzy wskazują centra handlowe Katowic („duży wybór nowych galerii handlowych”) nawet jako zaletę miasta.

Analizując wyniki w tab. 6., zauważyć można, że delegaci reprezentujący firmy większą wagę niż pozostali przywiązują do „promocji własnej firmy” (3,63), „wiedzy o działaniach konkurencji” (3,49), czy też „bliskiej odległości od miejsca zamieszkania” (3,41), niż pozostali uczestnicy.

Natomiast reprezentujący organizacje non-profit i administracje państwową oraz samorządową większą wagę niż reprezentanci firm, przywiązują do otrzymania „certyfikatu” (3,45).

Uwzględniając podział uczestników na korzystających z noclegu i niekorzystających, zauważyć można, że większe znaczenie dla nocujących ma: „nawiązywanie nowych kontaktów służbowych” (4,14), „certyfikat uczestnictwa/ dyplom” (3,55).

Natomiast dla nienocujących większe znaczenie ma „bliska odległość od miejsca zamieszkania” (3,46) i „niskie koszty uczestnictwa” (3,41) niż dla pozostałych uczestników.

5.4 Percepcja miasta Katowice jako miejsca spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w świetle badań delegatów

W celu określenia atrakcyjności miasta Katowice dla uczestników spotkań konferencyjnych, w kwestionariuszu badawczym umieszczono dwa pytania. Jedno pozwalało zidentyfikować najważniejsze atuty destynacji konferencyjnej w opinii osób badanych (wymieniono cechy i poproszono o ustosunkowanie się uczestników do każdej z nich, poprzez wstawienie „x” w 5 stopniową skalę Likerta od 1 do 5, gdzie 1 – „mało ważne”, a 5 – „bardzo ważne”). Natomiast drugie pytanie (umieszczone dalej w kwestionariuszu pytań) odnosiło się do poziomu spełnienia przez Katowice tych czynników decydujących o atrakcyjności destynacji jako miejscowości konferencyjnej (wymieniono te same cechy/czynniki, przy czym 1 oznaczało że miasto „spełnia w niewielkim stopniu”, a 5 – „spełnia doskonale”).

Różnica pomiędzy wynikami średnich dla poszczególnych cech/czynników atrakcyjności (to różnica między oczekiwaniami a spełnieniem w opinii delegatów) pozwala pokazać silne i słabe strony miasta Katowice jako atrakcyjnej destynacji na rynku konferencyjnych w percepcji uczestników spotkań konferencyjnych.

5.4.1 Identyfikacja najważniejszych atrybutów miejscowości dla uczestników spotkań konferencyjnych

Badania delegatów wykazały, że najważniejszym atrybutem miejscowości konferencyjnej dla uczestników są: **dostępność komunikacyjna** (przy czym: „dostępność komunikacyjna dla dojazdu samochodem osobowym osiągnęła wartość średnią” – 3,99; natomiast „dostępność komunikacyjna dla dojazdu komunikacją zbiorową”- 3,52) oraz **„szeroka i zróżnicowana baza noclegowa” – 3,73** i konferencyjna (tab. 7).

Tabela 7. Atrybuty miejscowości konferencyjnej w świetle badań uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 r.

	Uczestnicy ogółem	Uczestnicy reprezentujący firmę	Uczestnicy z org. non-profit i administracja	Uczestnik bez noclegu	Uczestnicy korzystający z noclegu
dostępność komunikacyjna dla dojazdu samochodem osobowym	3,99	3,98	4,04	3,98	4,03
Szeroka i zróżnicowana baza noclegowa	3,73	3,73	3,72	3,62	4,01
Szeroka i zróżnicowana baza konferencyjna	3,66	3,61	3,87	3,58	3,87
dostępność komunikacyjna dla dojazdu komunikacją zbiorową	3,52	3,44	3,84	3,39	3,84
Szeroka i różnorodna baza gastronomiczna	3,31	3,30	3,33	3,23	3,48
Możliwość zwiedzania miasta i okolicy	3,20	3,21	3,16	3,17	3,28
Inne spotkania konf. i wydarzenia biznesowe w tym samym czasie	3,06	3,06	3,04	3,00	3,21
Wiele obiektów kulturalno-rozrywkowych w miejscowości	3,02	2,99	3,13	2,98	3,11
Parki i tereny „zielone”	2,94	2,92	3,02	3,01	2,77
Wiele imprez kulturalnych i sportowych w danej miejscowości	2,87	2,88	2,82	2,84	2,93
Wiele centrów handlowych w miejscowości	2,56	2,54	2,64	2,53	2,64

Źródło: K. Cieślowski - badania własne

Mniej ważne dla atrakcyjności miast jako destynacji konferencyjnych w opinii uczestników spotkań konferencyjnych są takie cechy jak: „wiele centrów handlowych w miejscowości” - 2,56 oraz „wiele imprez kulturalnych i sportowych w danej miejscowości” - 2,87.

Wyniki badań zamieszczone w tab. 7, wskazują, że delegaci reprezentujący firmy nieco większą wagę niż pozostali przywiązują do: „szerokiej i zróżnicowanej bazy noclegowej” (3,73) i możliwości zwiedzania miasta (3,21), podczas gdy uczestnicy organizacji non-profit i administracji bardziej niż pozostali zwracają uwagę na „dostępność komunikacją zbiorową” - 3,84.

Dla delegatów korzystających z noclegu w Katowicach dostępność dojazdu samochodem jest niemal tak samo ważna jak szeroka i zróżnicowana baza noclegowa.

5.4.2 Określenie poziomu spełnienia oczekiwań delegatów przez miasto Katowice jako miejscowość konferencyjną

Delegaci doceniają miasto Katowice jako destynację atrakcyjną na spotkanie biznesowe przede wszystkim ze względu na: „szeroką i zróżnicowaną bazę konferencyjną” - 3,93, następnie „dostępność komunikacyjną dla dojazdu samochodem osobowym” - 3,89 (tab. 8).

Czynnik „szeroka i zróżnicowana baza noclegowa” – 3,74 (cecha ta uzyskała w 2018 w opinii uczestników ocenę 3,69).

Tabela 8. Ocena atrakcyjności Katowic jako miejsca spotkań w świetle badań uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 r.

	Uczestnicy ogółem	Uczestnicy reprezentujący firmy	Uczestnicy z org. non-profit i administracja	Uczestnik bez noclegu	Uczestnicy korzystający z noclegu
Szeroka i zróżnicowana baza konferencyjna	3,93	3,96	3,83	3,93	3,93
dostępność komunikacyjna dla dojazdu samochodem osobowym	3,89	3,91	3,78	3,90	3,87
Szeroka i zróżnicowana baza noclegowa	3,74	3,74	3,75	3,75	3,74
dostępność komunikacyjna dla dojazdu komunikacją zbiorową	3,67	3,63	3,86	3,68	3,67
Szeroka i różnorodna baza gastronomiczna	3,62	3,63	3,62	3,63	3,61
Wiele obiektów kulturalno-rozrywkowych w miejscowości	3,48	3,49	3,44	3,55	3,31
Wiele centrów handlowych w miejscowości	3,42	3,42	3,45	3,49	3,24
Możliwość zwiedzania miasta i okolicy	3,39	3,40	3,34	3,45	3,22
Wiele imprez kulturalnych i sportowych w danej miejscowości	3,34	3,35	3,27	3,41	3,15
Parki i tereny „zielone”	3,23	3,23	3,21	3,28	3,09
Inne spotkania konf. i wydarzenia biznesowe w tym samym czasie	3,22	3,27	3,02	3,33	2,92

Źródło: K. Cieślowski - badania własne

Analizując wyniki w tab. 8, zauważyć można ponadto, że uczestnicy reprezentujący firmy wyżej niż pozostali ocenili miasto Katowice w pod względem „dostępność komunikacyjna dla dojazdu samochodem osobowym” (3,96), oraz „szeroka i zróżnicowana bazy konferencyjnej” (3,96). Natomiast uczestnicy reprezentujący organizacje non-profit a także administracje publiczną najlepiej ocenili Katowice za „dostępność komunikacyjną komunikacją zbiorową” – 3,86.

5.4.3 Silne i słabe strony miasta Katowice jako miejsca dla uczestnictwa w spotkaniach konferencyjnych i wydarzeniach biznesowych

Silnymi stronami miasta, jako atrakcyjnej destynacji dla uczestników spotkań konferencyjnych są te cechy/atrzybuty, które delegaci wskazują jako bardzo ważne dla nich i są dobrze spełnione przez destynację. W wyniku różnicy między średnią spełnienia i średnią ważności, cechy te otrzymają wartość dodatnią (czyli przekroczą oczekiwania).

Miasto Katowice w świetle badań uczestników spotkań konferencyjnych w 2019 roku, spełnia oczekiwania delegatów niemal pod względem każdej ważnej dla delegatów cechy destynacji konferencyjnej (tab. 9).

Najważniejsza dla delegatów „dostępność komunikacyjna dla dojazdu samochodem osobowym”, pomimo wielu utrudnień drogowych związanych z przebudowami głównych szlaków komunikacyjnych dojazdowych do miasta tylko nieznacznie odbiega od oczekiwań (-0,10). Natomiast „dostępność komunikacyjna dla dojazdu komunikacją zbiorową” przekroczyła oczekiwania o 0,16 (w ocenach na pięciostopniowej skali Likerta).

W pozostałych cechach/atrzybutach destynacji atrakcyjnej dla delegatów, Katowice przekroczyły oczekiwania delegatów.

Najbardziej w przypadku cech: „wiele centrów handlowych” – wynik był 0,86; a w przypadku cech: „Wiele imprez kulturalnych i sportowych w danej miejscowości” o 0,47, „Wiele obiektów kulturalno-rozrywkowych w danej miejscowości” o 0,46; oraz „szeroka i różnicowana baza gastronomiczna” o 0,32.

Tabela 9. Cechy miasta Katowice przekraczające oczekiwania uczestników spotkań konferencyjnych w 2019 r.

	jak ważne są poniższe cechy dla delegatów?	jak miasto Katowice spełnia te cechy?	Katowice miasto konferencyjne - wynik
dostępność komunikacyjna dla dojazdu samochodem osobowym	3,99	3,89	-0,10
Szeroka i zróżnicowana baza noclegowa	3,73	3,74	0,02
Szeroka i zróżnicowana baza konferencyjna	3,66	3,93	0,27
dostępność komunikacyjna dla dojazdu komunikacją zbiorową	3,52	3,67	0,16
Szeroka i różnorodna baza gastronomiczna	3,31	3,62	0,32
Możliwość zwiedzania miasta i okolicy	3,20	3,39	0,19
Inne spotkania konf. i wydarzenia biznesowe w tym samym czasie	3,06	3,22	0,16
Wiele obiektów kulturalno-rozrywkowych w miejscowości	3,02	3,48	0,46
Parki i tereny „zielone”	2,94	3,23	0,29
Wiele imprez kulturalnych i sportowych w danej miejscowości	2,87	3,34	0,47
Wiele centrów handlowych w miejscowości	2,56	3,42	0,86

Źródło: K. Cieślowski - badania własne

Interesujących informacji na temat percepcji miasta Katowice u delegatów, dostarczają dwa pytania otwarte zamieszczone w kwestionariuszu.

Na pytanie „**Co podobało się Panu/Pani najbardziej w Katowicach?**” poniżej przedstawiono najczęściej powtarzające się odpowiedzi:

- 37,0 % - MCK, Spodek, Muzeum Śląskie, NOSPR
- 11,6 % - łatwy dojazd
- 11,6 % - centrum miasta, Rynek
- 6,9 % - Nikiszowiec

Przyjeżdżający do Katowic zauważają i bardzo pozytywnie oceniają zmiany przestrzeni miejskiej, szczególnie w centrum miasta, co podkreślili wskazując na „Strefę kultury”, czy też „centrum miasta” i „Rynek”.

Natomiast kolejne pytanie otwarte podpowiada co można poprawić, a brzmiało „**Co poprawiłby Pan/Pani w Katowicach?**”, poniżej przedstawiono najczęstsze odpowiedzi:

- 33,7% - "więcej miejsc parkingowych"
- 14,0% - "korki na drogach"
- 11,6% - "jakość powietrza"
- 7,0% - "więcej miejsc noclegowych"
- 7,0% - "jakość dróg i ulic"

Z analizy tego pytania wynika, że delegaci zwracają szczególną uwagę na sprawną możliwość zaparkowania, dojazdu w mieście, a także jakość powietrza.

Interesujące może być wskazanie głównego źródła informacji o konferencjach, w których uczestniczyli badani delegaci w Katowicach (tab. 10).

Tabela 10. Główne źródło informacji o spotkaniu konferencyjnym

Odsetek wskazań	Źródło informacji
30,6%	witryna internetowa konferencji
23,6%	pracownik mojej firmy (współpracownik, przełożony)
21,0%	Zaproszenie otrzymane pocztą elektroniczną
11,8%	„od znajomych”
2,6%	facebook
2,2%	poprzednia edycja konferencji
8,3%	inne (w tym m.in.: newsletter organizatora, publikacje branżowe, sponsor, reklama, inne konferencje, reklama w radio, billboard)
100,0%	

Źródło: K. Cieślowski - badania własne

Badania uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 r. wskazują, iż głównym źródłem informacji o wydarzeniu jest „witryna internetowa konferencji”, kolejnym „zaproszenie wysłane pocztą elektroniczną” oraz „pracownik mojej firmy” oraz „znajomi” (tab. 10).

Wykorzystanie tych form promocji powinno stanowić szczególną troskę organizatorów wydarzeń jak i administracji miasta zainteresowanego promocją destynacji poprzez wydarzenia.

Zawarte na witrynach internetowych konferencji informacje powinny być aktualne, napisane w języku i treści zrozumiałej dla uczestnika. Opisy wydarzenia tam zamieszczone, powinny odnosić się także do obiektu, w którym planowane jest wydarzenie, jak i miasta oraz możliwości dojazdu różnymi środkami transportu.

5.5 Struktura i wielkość wydatków uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach

Wszyscy uczestnicy biorący udział w badaniu (348 osób), w czasie pobytu na swojej konferencji, poproszeni byli o podanie struktury poniesionych wydatków w mieście Katowice. Uwzględniając wydatki tylko uczestników, którzy takie zadeklarowali (64,4% z wszystkich) wyliczono, że średnia kwota wydatków poniesionych w Katowicach, na różne usługi i dobra materialne (bez kosztów dojazdu i powrotu), w przeliczeniu na jedną osobę wyniosła 432,96 zł (w 2018 było to 418,31 zł).

Przy czym należy zaznaczyć, iż:

- 35,6% uczestników badania **nie zadeklarowało**, żadnej kwoty wydanej w Katowicach,
- a 64,4% wykazało jakiegokolwiek wydatki w mieście (bez kosztów dotarcia i powrotu z miasta). Natomiast 27,8% z ogółu badanych respondentów (stanowiło to 44,6% delegatów z tych co wykazywali wydatki) zadeklarowało **wydatki na nocleg** w związku z udziałem w bieżącym spotkaniu konferencyjnym.

Duży udział (35,6%) delegatów, którzy nie zadeklarowali żadnych wydatków w Katowicach może być spowodowany bliską odległością Katowic od ich miejsca zamieszkania (znaczący udział delegatów z województwa śląskiego – patrz rys. 11.), a zatem realizacją przez nich zakupów dóbr i usług wcześniej lub po spotkaniu konferencyjnych w innym mieście lub zakupem w Katowicach tylko paliwa, jak i zbyt krótkim dla nich pobytem (4 do 8 godzin) w mieście Katowice.

Uczestnicy badania, którzy zadeklarowali wydatki poniesione na nocleg (uczestnicy nocujący) w Katowicach, w związku z konferencją, ponieśli je w średniej wartości **749,04 zł na osobę** w tym na nocleg 399,22 zł.

Uwzględniając średni czas pobytu w Katowicach uczestnika konferencji ponoszącego koszty noclegu (2,05 dnia), można przyjąć, że delegaci nocujący w mieście wydali 2019 roku średnio **na jeden dzień w około 365,39 zł, w tym na jeden nocleg około 194,74 zł.**

Delegaci, którzy zadeklarowali jakiegokolwiek wydatki poniesione w Katowicach, ale *nie skorzystali z noclegu*, wydali średnio w Katowicach **178,06 zł** (w 2018 r. było to 157,01 zł, czyli **wzrost o 13,4%**).

Przy czym 50,0%, osób grupie badanych „bez noclegu” nie zadeklarowało żadnych wydatków w Katowicach, a średni czas ich pobytu na konferencji w Katowicach wynosił 1,39 dnia. Oznacza to, że średnia wartość wydatków wszystkich uczestników badania nienocujących w Katowicach (tych którzy ponieśli jakiegokolwiek wydatki z tym co ich nie dokonali) **na jeden** dzień konferencyjny pobytu w 2019 roku wyniosła **64,19 zł/dzień** (w 2018 r. było to 56,91 zł, co oznacza **wzrost o 12,8%**)

Uwzględniając strukturę wydatków badanych delegatów nie nocujących w 2019 r. w Katowicach (tab. 11) zauważyć można, że uczestnicy ci najczęściej wydają na zakupy w galeriach handlowych 36,5% z całkowitych łącznych swoich wydatków, a następnie na usługi gastronomiczne (24,4% - razem usługi gastronomiczne w obiekcie konferencyjnymi, jak i poza obiektem).

Natomiast analiza struktury łącznych wydatków badanych delegatów nocujący w Katowicach pozwala stwierdzić, że wydatki na nocleg stanowiły w 2019 roku średnio 53,3% z wszystkich jakie ponieśli w Katowicach. Wydatki na zakupy osób nocujących stanowiły 14,3%; a na usługi gastronomiczne w obiekcie, jaki poza nim wydali łącznie 18,0 %.

Tabela 11. Struktura całkowitych wydatków uczestników spotkań konferencyjnych poniesionych w Katowicach w 2019 r.

	Struktura wydatków delegatów bez noclegu	Struktura wydatków osób korzystający z noclegu
usługi noclegowe	0,0%	53,3%
usługi gastronomiczne w obiekcie konferencyjnym	10,4%	8,0%
usługi gastronomiczne poza obiektem konferencyjnym	14,0%	10,4%
dodatkowe opłaty i materiały konferencyjne	7,0%	1,4%
transport lokalny w miejscowości docelowej (np. MZK, TAXI)	8,1%	3,1%
rekreacja i rozrywka w czasie wolnym w obiekcie konf.	9,8%	2,6%
rekreacja i rozrywka w czasie wolnym w Katowicach	14,1%	6,6%
zakupy w galeriach, centrach i ulicach handlowych	36,5%	14,3%
parking	0,0%	0,2%
Suma	100,0%	100,0%

Źródło: K. Cieślowski - badania własne

Należy zwrócić uwagę, że badani uczestnicy spotkań konferencyjnych wykazywali także zróżnicowaną skłonność do ponoszenia różnych wydatków w Katowicach (tab. 12).

W przypadku uczestników spotkań konferencyjnych, którzy nie nocowali w trakcie konferencji w Katowicach, 36,3% z nich wydało na usługi gastronomiczne w obiekcie konferencyjnym średnio 51,09 zł, a 39,5% z nich wydawało na usługi gastronomiczne poza obiektem konferencyjnym średnio 63,27 zł. Najwyższą średnią kwotę 149,37 zł uczestnicy nienocujący wydawali na zakupy w galeriach, centrach i ulicach handlowych. Przy czym 43,5% z nich wykazało te wydatki.

W przypadku uczestników spotkań konferencyjnych, którzy skorzystali z noclegu w trakcie konferencji w Katowicach, 49,0% z nich wydało na usługi gastronomiczne w obiekcie konferencyjnym średnio 122,55 zł, a 73,0% na usługi gastronomiczne poza obiektem konferencyjnym - średnio 106,85 zł.

Łączny koszt noclegów w okresie prowadzonych badań (październik i listopad) jakie ponosili delegaci to średnio 399,22 zł. Przy czym średnio jeden delegat nocujący poniósł był zakwaterowany w Katowicach na 2,05 doby.

Na „zakupy w galeriach, centrach i ulicach handlowych nocujący w Katowicach delegaci wydali średnio 305,43 zł (35,0 % z nich wykazało, że poniosło takie koszty).

Tabela 12. Skłonność uczestników spotkań konferencyjnych do ponoszenia wydatków wg rodzaju kosztów wraz ze ich średnią wartością tych wydatków w Katowicach u osób, które je zadeklarowały w 2019 r.

	Uczestnicy bez noclegu		Uczestnicy z noclegiem	
	Średnia wielkość wydatków tych co je ponieśli (w zł)	Odsetek uczestników ponoszących te wydatki w tej grupie	Średnia wielkość wydatków tych co je ponieśli (w zł)	Odsetek uczestników ponoszących te wydatki w tej grupie
usługi noclegowe	0,00	0,0%	399,22	100,0%
usługi gastronomiczne w obiekcie konferencyjnym	51,09	36,3%	122,55	49,0%
usługi gastronomiczne poza obiektem konferencyjnym	63,27	39,5%	106,85	73,0%
materiały konferencyjne	119,62	10,5%	98,18	11,0%
transport lokalny w miejscowości docelowej (np. MZK, TAXI)	37,87	37,9%	54,70	43,0%
rekreacja i rozrywka w czasie wolnym w obiekcie konf.	62,00	28,2%	82,29	24,0%
rekreacja i rozrywka w czasie wolnym w Katowicach	75,85	33,1%	145,88	34,0%
zakupy w galeriach, centrach i ulicach handlowych	149,37	43,5%	305,43	35,0%
parking	0,00	0,0%	60,00	2,0%

Źródło: K. Cieślowski - badania własne

Uczestnicy nocujący stanowią bardzo atrakcyjną grupę docelową dla wielu podmiotów rynkowych funkcjonujących w Katowicach. Wykazywali oni bowiem większą skłonność do wydatków także na usługi taksówkarskie, rekreacje w czasie wolnym, i inne (tab. 12).

Podsumowanie

W 2019 roku w Katowicach łączna liczba spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych wyniosła **6 453**. W tym 25,0 % z nich (czyli 1 611) trwało dwa dni lub dłużej.

Ponadto, należy zauważyć, że 5 451 spotkania biznesowe zrealizowano w hotelach (84,5% z ogólnej liczby w Katowicach), a pozostała część (1 002) w innych obiektach.

W porównaniu do roku 2018 (gdy odnotowano 6 170 wydarzenia) łączna liczba spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w 2019 roku jest większa o 283 spotkania biznesowe, co oznacza wzrost liczby takich wydarzeń w mieście Katowice o 4,59% r/r.

W 2019 roku wzrosła także liczba uczestników spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych w Katowicach, z 757 630 osób w 2018 r. do **1 020 187 osób** w 2019 roku (czyli o 34,7%).

Całkowita liczba dni konferencyjnych w Katowicach w 2019 roku wyniosła **8 259**, czyli średni czas trwania konferencji i innych wydarzeń biznesowych wyniósł **1,28 dnia**.

Najwięcej spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych, jak i dni konferencyjnych odnotowano w październiku. Natomiast najwięcej uczestników takich wydarzeń odwiedziło Katowice w marcu 2019 r..

W Międzynarodowym Centrum Kongresowym (MCK) w Katowicach (największej zadaszonej powierzchni konferencyjnej w Polsce) w 2019 roku zrealizowano **251 spotkania konferencyjne i inne wydarzenia biznesowe**, w których wzięło udział **727 823 osób**.

Największym wydarzeniem było **Intel Extreme Masters (IEM)**. Łączna liczba uczestników przekroczyła **174 000 osób**.

W Katowicach w 2019 r. ponownie zrealizowano wiele międzynarodowych wydarzeń biznesowych, a także ogólnopolskich, z różnych sektorów gospodarki.

Licznym wydarzeniom biznesowym w Katowicach, towarzyszą także wydatki uczestników na różne usługi w obiektach konferencyjnych, jak i mieście.

Ogólne wydatki badanego delegata korzystającego z noclegu w Katowicach w 2019 r. wyniosły **średnio 749,04 zł na osobę w tym na nocleg 399,22 zł**. Przy czym średni czas pobytu osoby nocującej w trakcie konferencji w Katowicach to 2,05 doby, zatem delegaci nocujący w Katowicach wydali średnio na **jeden dzień około 365,39 zł**, koszt jednego noclegu takich osób wyniósł **194,74 zł** (co stanowi 53,3% z ogólnych dziennych wydatków uczestnika)

Delegaci, którzy zadeklarowali jakiegokolwiek wydatki poniesione w Katowicach, ale nie skorzystali z noclegu, wydali średnio w Katowicach **178,06 zł** (w 2018 r. było to 157,01 zł, czyli **wzrost o 13,4%**).

Przy czym uśredniona kwota z wydatków uwzględniająca wszystkich uczestników spotkań konferencyjnych, niekorzystających z noclegów (razem z tymi osobami, które w ogóle nic nie wydawały w Katowicach) wyniosła w 2019 r. w trakcie jednej konferencji **64,19 zł na dzień** na osobę.

Ponadto 24,8 % z ogólnej liczby spotkań konferencyjnych w Katowicach, w których uczestniczyli w ciągu całego roku 2019 badani delegaci, zrealizowane było przez nich z noclegiem (rys. 15.).

Mając ogólną liczbę uczestników wydarzeń biznesowych w Katowicach, z podziałem ich na uczestników ponoszących w mieście wydatki jakiegokolwiek i nie ponoszących, a także ich dalszy podział na uczestników nocujących w Katowicach i nienocujących, oraz średnie ich wydatki związaną z taką ich aktywnością w mieście Katowice, oszacowano całkowitą kwotę wydatków uczestników spotkań biznesowych w Katowicach.

Zatem, w 2019 roku całkowite wydatki uczestników spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych poniesione przez nich w Katowicach wyniosły niemal **210 mln zł** (209 830 478,70 zł) a to oznacza wzrost r/r o **12,07 %** (z kwoty 187 232 799,85 zł w 2018 r.).

W świetle badań oczekiwań i preferencji uczestników spotkań konferencyjnych, Katowice są miastem, które spełnia wymagania delegatów dla organizacji spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych.

Do miasta „przyciągane” są coraz bardziej znaczące międzynarodowe spotkania konferencyjne i realizowane są kolejne inwestycje infrastrukturalne poprawiające m.in. dostępność komunikacyjną Katowic (budowa centrów przesiadkowych, czy też przebudowa kilku węzłów drogowych).

Wraz z rozwojem popytu na te spotkania rozwija się także baza noclegowa w mieście (oferująca w 2019 r. w 22 hotelach 2 206 pokoje, w tym 1 129 pokoi w 6 hotelach skategoryzowanych na cztery gwiazdki). W 2020 r. planowane są otwarcia dwóch hoteli, a do 2022 r. 5 kolejnych (wszystkie inwestycje już są w trakcie realizacji, w standardzie czterogwiazdkowym). Uzupełnią one bazę noclegową dla biznesowych gości i uczynią miasto Katowice jednym z najatrakcyjniejszych dla organizacji spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Polsce. W najbliższych latach przybędzie w Katowicach łącznie **1 083 nowych pokoi w 7 hotelach**. Oznacza to wzrost o **49%** ogólnej liczby pokoi hotelowych, a w segmencie oferty dla klientów zainteresowanych pokojami w hotelach czterogwiazdkowych oferta w mieście Katowice niemal się podwoi (**wzrost o 96%**). Takiej dynamiki rozwoju na lata 2020 – 2022 nie wykazuje żadne miasto w Polsce³³.

³³ W Warszawie, gdzie w 2019 r. było 17,7 tys. pokoi, planowane jest oddanie kolejnych 3,6 tys, czyli wzrost o 20,3%; Kraków dysponuje 12,1 tys. pokoi, a przybędzie 1,7 tys. – wzrost o 14,0%, w Trójmieście, w 2019 roku było dostępnych 7,4 tys. pokoi, a w latach 2020-2022 będzie to dodatkowe 1,6 tys. pokoi, czyli wzrost o 21,6%. – na podstawie wywiadu z p. Rafałem Rosiejakiem, dyrektorem działu hotelowego w CBRE zamieszczonym na <https://www.e-hotelarz.pl> (20-02-2020).

Zachodzące w ostatnich latach zmiany w Katowicach i aktywne zaangażowanie administracji miasta w rozwój turystyki biznesowej (w tym realizacja postanowień uchwały Rady Miasta Katowice Nr LIII/1257/14 z dnia 10 września 2014 roku w sprawie realizacji działań promocyjnych Miasta Katowice), sprawiły, że Katowice stają się coraz bardziej znaczącym w regionie miejscem wymiany wiedzy, doświadczeń i nawiązywania kontaktów. Katowice są miastem coraz chętniej wybieranym na organizację międzynarodowych wydarzeń biznesowych.

Analizując ogólną liczbę uczestników spotkań biznesowych w Katowicach od 2012 roku należy zauważyć, że pierwszy raz liczba w historii liczbą tą przekroczyła **1 mln** osób, co oznacza wzrost aż o **34,66%** r/r. Zatem, po organizacji w Katowicach wielkiej międzynarodowej konferencji klimatycznej COP24 w grudniu 2018 r., która była kamieniem milowym w rozwoju turystyki biznesowej w mieście, niemal wszystkie znaczące podmioty na rynku turystyki biznesowej w Katowicach odnotowały większą liczbę uczestników swoich wydarzeń biznesowych, a w obiektach spotkań - Spodek i MCK Katowice zrealizowano w 2019 r. kolejne międzynarodowe wydarzenia. Kalendarz wielkich i ważnych wydarzeń na kolejne lata powoli się wypełnia, stając się jednym z wyznaczników rozwoju miasta i regionu.

Komentarz autora Raportu

Na podstawie obserwacji rynku turystyki biznesowej w Polsce od 1998 r. i zmian zachodzących w mieście Katowice, miastach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, turystyce i gospodarce w Polsce i na świecie.

Miasto Katowice, razem z przedstawicielami sektora prywatnego, wykorzystują szansę na swój rozwój w wielu obszarach aktywności gospodarczej i społecznej (co doceniane jest przez instytucje międzynarodowe opracowujące różne rankingi), także z pomocą turystyki biznesowej.

Globalne czynniki zewnętrzne (m.in.: internacjonalizacja przedsiębiorstw i instytucji publicznych, procesy zmian rozwoju gospodarczego, jego tempa, jak i struktury oraz zagrożenia dla ruchu turystycznego, w tym zdrowotne), a także utrzymujące wysokie tempo wzrostu gospodarki Polski; stwarzają dalsze możliwości do rozwoju turystyki biznesowej w mieście Katowice. Ten rozwój może opierać się nie tylko o wzrost liczby wydarzeń, czy też liczby uczestników (który czasami prowadzi do wielu dysfunkcji związanych ze zjawiskiem tzw. overtourism), ale może być mierzony rosnącymi wydatkami tych uczestników w mieście, czy też wydłużającymi się pobytami. Sprzyja temu rozwój bazy hotelowej, w tym szczególnie dla najbardziej wymagających klientów biznesowych (hotele czterogwiazdkowe). Taka ich koncentracja na stosunkowo niewielkiej przestrzeni spotykana jest w Polsce np. w Warszawie w dzielnicy Śródmieście. Katowice z uwagi na swoje centralne położenie w Śląsko-Zagłębiowskiej Metropolii są pewnym odpowiednikiem Śródmieścia w Warszawie.

Znaczący wzrost liczby pokoi w tych hotelach może przyczynić się do tego, że pewna liczba biznesowych turystów, dotychczas nocujących dotychczas w innych dużych miastach (Kraków, Wrocław, Warszawa) jednak pozostanie w Katowicach. Taka sytuacja może być okazją do rozwoju istniejących i powstania wielu nowych przedsiębiorstw w Katowicach, metropolii i całym województwie. Wydaje się tylko kwestią czasu, aby w mieście pojawili się inwestorzy budujący kolejny hotel w standardzie pięciu gwiazdek.

W dalszej perspektywie należy zwrócić uwagę, że wymagane są kolejne inwestycje administracji publicznej w infrastrukturę materialną (np. w połączenia drogowe, czy też kolejowe, w tym szczególnie szybkie połączenie kolejowe z lotniskiem, które już jest standardem obsługi gościa z zagranicy na świecie, a jest już zrealizowane w wielu miastach Polski). Konieczne jest także utrzymanie i wsparcie istniejących struktur organizacyjnych do realizacji ewentualnych planów dalszego rozwoju turystyki biznesowej.

Katowice w ciągu ostatnich kilku lat pozytywnie wyróżniły się na tle innych miast w Polsce zaangażowanych w turystykę biznesową. Zrealizowały inwestycję w infrastrukturę materialną dla organizacji wielkich wydarzeń, przygotowały plany i transparentne struktury do zarządzania turystyką biznesową (powołanie Convention Bureau, czy też wybranie prywatnego operatora dla zarządzania MCK i Spodkiem, a także wsparły te działania realnym i celowym budżetem promocyjnym). Przyczyniło się do przyciągnięcia do Katowic bardzo wielu ważnych krajowych i międzynarodowych wydarzeń biznesowych, które stały się płaszczyzną nawiązania bliższej relacji między podmiotami rynkowymi zainteresowanymi lub już zaangażowanymi w rozwój miasta i regionu. Dla uczestników tych wydarzeń była to także doskonała okazja do wymiany doświadczeń, wiedzy, poszukiwania inspiracji czy też poznawania i zrozumienia siebie nawzajem.

Kontynuacja podejmowanej aktywności administracji miasta Katowice, a nawet wzmocnienie tych działań, przy coraz bardziej konkurencyjnym, ale jednocześnie rozwijającym się po stronie popytu rynku turystyki biznesowej, wydają się słusznym i koniecznym kierunkiem dla utrzymania wypracowanej pozycji w Polsce i wzmocnienia w Europie i na świecie. Korzyści tych działań mogą być odczuwane w różnych obszarach życia społecznego i gospodarczego w mieście, które może pełnić dalej rolę „gwiazdy gospodarczej” przyciągającej inwestorów do regionu. Inne miasta metropolii muszą pogodzić się z administracyjną i wypracowaną już silną pozycją wizerunkową Katowic. Bliskie położenie geograficzne tych miast, obiektów spotkań i innych atrakcji, wzmacniają siłę przyciągania gości biznesowych do regionu i miasta Katowice. Koopetycja w różnych obszarach realizacji wydarzeń i na różnym etapie ich przygotowania, przyniesie tylko pozytywne skutki, dla wszystkich zainteresowanych stron.

Materiały źródłowe

Raporty i opracowania

- Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2016. Red.: S. Szultka, IBnGR, Gdańsk, Fundacja Konrada Adenauera w Polsce, Warszawa 2016,
- Cieślukowski K.: Meetings Industry in Second Tier Cities. Innovative (Eco-) Technology, Entrepreneurship and Regional Development. Conference proceedings, 2018, Nr 2, s. 35–40,
- Cieślukowski K.: Zarządzanie turystyką biznesową. Aspekty globalne i lokalne. AWF Katowice 2016,
- Davidson R., Cope B.: Turystyka biznesowa. Konferencje, podróże motywacyjne, wystawy, turystyka korporacyjna. Polska Organizacja Turystyczna, Warszawa 2003,
- Global Report on the Meetings Industry, UN WTO, Madrid 2014,
- International Meetings Statistics Report 59th edition. Union of International Associations (UIA), Brussels 2019,
- Measuring the Economic Importance of the Meetings Industry. Developing a Tourism Satellite Account Extension. UN WTO, Madrid 2006,
- Raport. Sektor nowoczesnych usług biznesowych w Aglomeracji Katowickiej. Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL). Katowice 2019,
- Report for The Third Quarter Of 2019. Orbis Group, Warszawa 30.09.2019
- Report. Demographia World Urban Areas. 15th Annual Edition: 201904. Belleville 2019
- The International Association Meetings Market 2018. ICCA Statistics Report. ICCA, Amsterdam 2019,
- TomTom Traffic Index 2019,
- Tourism Highlights, 2019 Edition. UN WTO, Madrid 2019,
- World Travel & Tourism Economic Impact 2018. World Travel & Tourism Council, London 2019.

Witryny internetowe

- <http://inrix.com/>
- <http://ksse.com.pl>
- <http://pl.invest.katowice.eu>
- <http://turtle-entertainment.pl>
- <http://www.convention.katowice.eu>
- <http://www.mckkatowice.pl>
- <https://bip.slaskie.pl>
- <https://cybersecforum.eu>
- <https://ekmsp.eu>
- <https://ptg.info.pl>
- <https://www.e-hotelarz.pl>
- <https://www.fitchratings.com>
- <https://www.hrs.com>
- <https://www.katowice-airport.com/>
- <https://www.tomtom.com>

Spis tabel

Tabela 1. Hotele w Katowicach w XII 2019 r.....	8
Tabela 2. Sezonowość na rynku spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 roku	21
Tabela 3. Średnia liczba spotkań konferencyjnych delegatów w 2019 r. wg rodzaju organizacji....	31
Tabela 4. Trendy w aktywność delegatów na rynku spotkań konferencyjnych w 2019 r.	31
Tabela 5. Wykorzystanie środków transportu przez różne grupy delegatów – uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach w 2019 r.....	32
Tabela 6. Oficjalne i nieoficjalne motywy uczestnictwa w spotkaniach konferencyjnych w 2019 r.	33
Tabela 7. Atrybuty miejscowości konferencyjnej w świetle badań uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 r.	35
Tabela 8. Ocena atrakcyjności Katowic jako miejsca spotkań w świetle badań uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 r.	36
Tabela 9. Cechy miasta Katowice przekraczające oczekiwania uczestników spotkań konferencyjnych w 2019 r.....	37
Tabela 10. Główne źródło informacji o spotkaniu konferencyjnym	38
Tabela 11. Struktura całkowitych wydatków uczestników spotkań konferencyjnych poniesionych w Katowicach w 2019 r.	40
Tabela 12. Skłonność uczestników spotkań konferencyjnych do ponoszenia wydatków wg rodzaju kosztów wraz ze ich średnią wartością tych wydatków w Katowicach u osób, które je zadeklarowały w 2019 r.	41

Spis rysunków

Rys. 1. Struktura spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w latach 2012 – 2019 z uwzględnieniem czasu ich trwania.....	17
Rys. 2. Struktura spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych w Katowicach w latach 2012 – 2019 z uwzględnieniem rodzaju obiektu konferencyjnego	18
Rys. 3. Struktura liczby uczestników spotkań konferencyjnych i innych wydarzeń biznesowych w Katowicach w latach 2015 – 2019 z uwzględnieniem rodzaju obiektu konferencyjnego...	19
Rys. 4. Rozkład spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 roku....	20
Rys. 5. Rozkład ogólnej liczby uczestników wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 r.	21
Rys. 6. Rozkład dni konferencyjnych w Katowicach w 2019 r.	22
Rys. 7. Liczba uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w latach od 2012 do 2019	23
Rys. 8. Struktura uczestników spotkań konferencyjnych i wydarzeń biznesowych w Katowicach w 2019 z uwzględnieniem obiektu konferencyjnego.....	23
Rys. 9. Struktura uczestników badania wg wieku.....	26
Rys. 10. Struktura uczestników spotkań konferencyjnych wg rodzaju organizacji, którą reprezentują	27
Rys. 11. Struktura badanych uczestników spotkań konferencyjnych według płci.....	27
Rys. 12. Rozkład terytorialny uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach	28
Rys. 13. Struktura badanych uczestników spotkań konferencyjnych z uwzględnieniem kosztów noclegu w Katowicach	29
Rys. 14. Struktura wszystkich spotkań konferencyjnych, w których brali udział w 2019 r. uczestnicy badania ze względu na lokalizację konferencji	30
Rys. 15. Struktura wszystkich spotkań konferencyjnych w 2019 r. zrealizowanych w Katowicach przez uczestników badania ze względu na nocleg.....	30
Rys. 16. Struktura uczestników spotkań konferencyjnych w Katowicach ze względu na wykorzystane na przyjazd środki transportu w 2019 r.	32

Dane kontaktowe
Wydział Promocji
Referat Rozwoju Turystyki Biznesowej i Convention Bureau

convention@katowice.eu

tel. +48 506 755 013

janusz.nowak@katowice.eu

tel. +48 504 787 054

Robert.torka@katowice.eu

Adres biura:

Al. Korfantego 35, 40-005 Katowice

Adres do korespondencji:

Urząd Miasta Katowice

ul. Młyńska 4, 40-098 Katowice